Ազգ
Azg
armenian daily

23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 246 (749)

Չինաստան. Մահապատիժ ութ ղավաղիրների

ՏՈԿԻՈ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Չինաստանում նոյեմբերի սկզբներին մահապատժի են ենթարկվել ծախս դավաճանության ութ ղեկավարներ, որի մասնակիցները, հոնկոնգյան «Դուն սյան» հանդեսի տվյալների համաձայն, ծրագրել էին սպանել Դեն Սյաոպինին եւ երկրի այլ բարձրագույն ղեկավարների, նրանց մեղադրելով «սոցիալիզմի գործի դավաճանության» մեջ։ Ըստ հանդեսի տեղեկան, Պոլյեսարիակի դաշինք գաղտնի խմբավորման միջուկը կազմում էին նախկին կուսակցական ու տեսական պաշտոնյաների զավակներն ու ազգականները։

Իոսելիանի. «Մասնակից չեմ սպանությունների»

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Վրացական հեռուստատեսության «Դեմ առ դեմ» ծրագրի հեր թական թողարկման հյուրն է եղել Ջաբա Իոսելիանին, որին այստեղ հռչակել են «մաֆիա յի պատրիարխ»։ Հանդիպման ընթացքում Իոսելիանին հերքել է տարբեր խաղաղական սպա նությունններին իր ունեցած առնչությունների մասին պտտվող լուրերը եւ հայտարարել, թե է դրատդ Շեւարդնաձեն է, որ գտնում է, թե խաղաղական կուսակցությունները չպետք է գոյու թյուն ունենան։ Արտասոց էր նաեւ անդրադարձը Գեորգի Ճանտուրիայի սպանությանը։ «Նրա սպանությանը ոչ մի արտասոց բան տեղի չի ունեցել։ Դրանով ընդամենը ավելի կբարձրա նա նրա կուսակցության հեղինակությունը», ասել է Իոսելիանին։

ՀՌԱԿ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խորհրդարանի աշխատանքից չհրաժարվելու կոչ

Ներքաղաքական իրավիճակը սրվել է հանրապետությունում։ Քաղաքական գործիչների եւ մամուլի ճնշամբ գործադրվող քննարարների ու պետական գործողությունների եսաուսակումն ու դրանց յլբացահայտ վելը անհասանելիության մթնոլորտ են ստեղծել, որը եւ լրջորեն վտանգել է երկրի ներքին կայունությունը։ Հատկապես խոր ճգնաժամ է ստեղծվել ՀՀ Գերագույն խորհրդում, որտեղ ընդդիմության եւ իշխանության մի մյանց նկատմամբ անհանդուրժող կեցվածքների, անհաշտ պայքարի ու երկխոսության բացակայության պատճառով սառչելու վրա են ԳԽ-ի առանց այն էլ դժվարությամբ ընթացող օրինաստեղծ աշխատանքները։

Վերջին օրերի իրադարձությունները, մասնավորապես «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամ եւ Երեւանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանի եղերական սպանությունն առիթ հանդիսացան կրքերի բորբոքման ու քաղաքական ազնիվ պայքարի սահմաններն անցնող փոխադարձ մեղադրանքների ու ամբաստանությունների փոխանակմանը։

Հայաստանի Հանրապետության ԳԽ-ում ներկայացված մի շարք կուսակցություններ եւ պատգամավորական խմբեր հայտարարել են պատգամավորական լիազորությունները վայր դնելու ու ԳԽ-ում դրանց աշխատանքները դադարեցնելու մասին, դրանով իսկ հնարավոր դարձնելով արտախորհրդարանական ընդդիմության ծնունդը՝ իր ապականյալ նացնող ու հանրապետության անդորրը խախտող պոտենցիալ վտանգով, որն իր հերթին կարող է առաջացնել փոխադարձ քննությունների գործադրում։

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, մտահոգված երկրի ճակատագրով, կոչ է անում ՀՅԴ-ին, ԱԺՄ-ին, «Ազգային առաջադիմություն միությանը», ինչպես նաեւ «Ազատ խորհրդարանական ներ» խմբին վերադառնալ օրենսդիր գերագույն մարմին, որտեղ ընդդիմադիր ուժերի ներկայության հույժ կարեւորության պայմաններում պետք է շարունակել ԳԽ-ի առջեւ ծառացած քաղաքական երկու կարեւորագույն հարցերի լուծումը՝ Սահմանադրության ու ընտրությունների մասին օրենքի ընդունումը։

ՀՌԱԿ-ը միեւնույն ժամանակ իշխանություններից պահանջում է վերջ տալ մարտնչող համառությանը ու երկխոսության կարելիություն ստեղծել ընդդիմության հետ։ ՀՌԱԿ-ը խորապես համոզված է, որ պետական իշխանության մարմինների մեջ հավասարակշռության պահպանման, ժողովրդավարության զարգացման կարեւոր երաշխիքներից է խորհրդարանի լինելիությունը։

Ժողովրդավարության այլընտրանքը կարող է լինել խառնը, անիշխանությունը, կամ բռնապետությունը։ Մեր ժողովրդին զերծ պետք է պահել այդ վտանգներից։

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչություն

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Տեղի կունենա՞ արդյոք «մեծ երկխոսությունը»

Ընդդիմադիր պատգամավորները փորձում են համախմբվել

Ի պատասխան այն հարցին, թե ՀՀ նախագահն ինչպես է վերաբերվում Հայաստանի խորհրդարանում ստեղծված ճգնաժամային իրադրությանը, նախագահի մամուլի խոսնակ Լեւոն Զուրաբյանն ասաց, թե «նախագահը հասցրել է, որ շատ կուզենար [illegible]»: [illegible] Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պատրաստ է հրավիրել խորհրդարանի ղեկավարներին [illegible], այսօր դեռ. Զուրաբյանն ասաց, որ [illegible] հանդիպման ժամը որոշակի չէ։ Փաստ

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Երեկ Գերագույն խորհրդում տեղի ունեցավ խորհրդարանում իրենց գործունեությունը դադարեցրած խմբերի եւ խմբակցությունների պատգամավորների համախորհրդ խորհրդակցություն, որի նպատակն է պատգամավորներ մի շարք հարցերի շուրջ աշխատանքային ուղիներ գտնել, ինչպես նաեւ երկուշաբթի օրը կայանալիք խորհրդակցության օրակարգի եւ այլ խնդիրների վերաբերյալ։ Ինչպես հայտնի է, նախօրեին ԳԽ իններորդ նստաշրջանը փակվել էր իր աշխատանքները, սակայն ոչ թե վերջակետով, այլ բազմակետով։ Ուստի 50 պատգամավորներ հայտարարել էին խորհրդարանում իրենց գործունեության դադարեցման մասին։ Ստեղծվել է խորհրդարանական անհամաձայնել ճգնաժամ։ Պատմական կազմակերպված են մի քանի համաձայնագրեր, վասնզի սակ է ԳԽ նախագահության հետ գա գործունեությունն ընդհանուր պես։

Տես # էջ 2

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ռոբերտ Քոչարյանը Լեռնային Ղարաբաղի առաջին նախագահ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Սեփ. թղթակից, Ստեփանակերտ

Երեկ, օրվա երկրորդ կեսին ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավորների գաղտնի քվեարկությամբ ընտրեցին Լեռնային Ղարաբաղի պատմության մեջ առաջին նախագահին, որը դարձավ Ռոբերտ Քոչարյանը։ Քվեարկությանը մասնակցած 53 պատգամավորներից կողմ են քվեարկել 50 պատգամավոր, դեմ՝ 2-ը, ձեռնպահ՝ 1-ը։

Նախագահի պաշտոնավարությունը Ռոբերտ Քոչարյանը կկատարի 2 տարվա ընթացքում մինչեւ ժողովրդական համաժողովի անցկացումը։

Լեռնային Ղարաբաղի առաջին նախագահ Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանը 40 տարեկան է, ամուսնացած է, ունի 3 երեխա։ Մասնագիտությամբ ինժեներ է, ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը։ Ազգային ազատագրական շարժման առաջին իսկ օրից ղեկավարել է «Միացում» քաղաքական կազմակերպությունը. 1992 թ.-ից՝ ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեն։ Անկուսակցական է։

Դեկտեմբերի 23-ին, առավոտյան ժամը 11-ին տեղի կունենա նորընտիր նախագահի երդման արարողությունը։ Նույն օրը ԼՂՀ խորհրդարանի նստաշրջանը կշարունակի իր աշխատանքը։ Նախնական տվյալներով, ԼՂՀ նախագահը պատգամավորների քննարկմանը կներկայացնի հանրապետության վարչապետի թեկնածությունը։ Չի բացառվում, որ ԼՂՀ վարչապետի ընտրությունից հետո կընտրվի նաեւ խորհրդարանի խոսնակը։

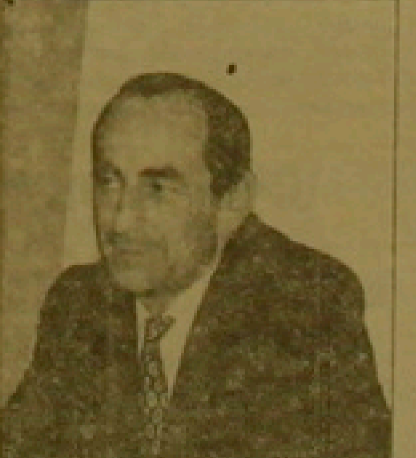

Տես # էջ 2

ՏԱՐԱԾՔ

Ռուսական զաղտնի բեռ ԱՄՆ-ին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարարության պաշտոնական մի ներկայացուցիչ երեկ հաստատեց, որ երկուշաբթի օրը ռուսական ԱՆ-124 ռազմափոխադրական օդանավը գաղտնի բեռ է հասցրել Ալաբամայի նահանգում գտնվող Ռեդսթոուն ռազմական հենակետ։ Նա չասաց, թե ինչ է եղել օդանավում։ Սակայն ուրիշ աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ դա եղել է հակաօդային եւ հակահրթիռային համալիրներ։

Բուտրոս Ղալին գոհ է Ջիմի Քարտերի միջնորդությունից

ՄԱԿ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալին գտնում է, որ ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերի միջնորդական առաքելությունը «նոր խթան տվեց Բոսնիայի խնդրի կարգավորմանը»։ Այդ մասին երեկ այստեղ հայտարարեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնական ներկայացուցիչ Ջոեդ Ըֆարդը։ Նա նշեց, որ Քարտերի միջնորդական ջանքերի շնորհիվ Բոսնիայի մահմեդականների եւ սերբերի ղեկավարները համաձայնել են Բոսնիայի ամբողջ տարածքում չորս ամսով դադարեցնել կրակը։

ԵՐԳԵՐ

Ո՞վ է ստոտփում լուրեր տարածում, մե՞նք, թե Բաքուն

Չեչնիայի սահմանին բռնվել են 6000 կամավորներ Ադրբեջանից եւ Վրաստանից

Մի քանի օր առաջ, Ադրբեջանի զանգվածային տեղեկատվության միջոցները հանրապետության կառավարական շրջաններին անհանգիստ [illegible] եւ ռուսական մամուլում (այդ թվում եւ «Ազգ»-ում) հրապարակված այն տեղեկությունը, թե Ադրբեջանում կազմավորված ծանր զրահատեխնիկա Չեչնիայի Ջոխար Դուդաեւի վարչակարգին օգնության ուղարկելու նպատակով։ Հայ եւ ռուս մամուլի ճշգրիտ տեղեկություն «սուտ», իսկ դրանք ապրող համարեցին այն քաղաքական ուժերին, որոնք շահագրգռված են սրել հարաբերությունները երկու պետությունների միջեւ։

Մինչդեռ, ինչ երեկ դեկտեմբերի 22-ին Ռուսաստանի կառավարության մամուլ ծառայությունը հայտարարեց, թե երկրի սահմանապահ զորքերի հրամանատարության վկայությամբ նշված օրերին Չեչնիայի տարածք Ադրբեջանից եւ Վրաստանից մուտք գործելու փորձերի ժամանակ կասեցվել են ավելի քան 6 հազար զինվորական տարիքի անձինք։ Նրանք ու զինամթերք կրող անձինք ձերբակալվել են։ Չեչական իշխանությունների հրավերներով բազմաթիվ կամավորներ Ադրբեջանից եւ Աֆղանստանից երկու տարածության շրջանում անցել են սահմանը վարձկանների [illegible] վերջերս Չեչնիայի տարածքում։ Հայտնաբերվել են հոսանքներ, որոնք պետք է [illegible] զորավարների ղեկ Չեչնիայի տարածքում։ Հայտնաբերվել են օրինաչափ [illegible] վարձկան տարածքում [illegible] ուժերի վրա, գերբեռնված ընթացիկ թերիներ։ Բազմաթիվ պատերազմներ եւ [illegible] հայտնաբերված [illegible] հետագա կառավարման [illegible]։ Չեչնիայի սահմանային շրջաններ [illegible] զինված [illegible]։ Հենց այդ կարողությամբ Ռուսաստանը ու [illegible] Ադրբեջանի եւ Վրաստանի հետ։

Այսպիսին է մեր մամուլի ճշգրտությամբ ադրբեջանական կողմի «սուտ լուրերի տարածման» իրական դեմքը։

Ա. Խ.

■ Միջազգային Կարմիր խաչն օգնում է Չեչնիայի խաղաղ բնակչության զոհերին։ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն Նալչիկ քաղաքով Գրոզնի հասցրեց վիրաբուժական հավաքածուներ, որոնք կբավականացնեն 700 վիրավորների շտապ բուժօգնություն ցույց տալու համար։ Այդ մասին ասվում է երեկ ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում տարածված հաղորդագրության մեջ։ Բացի դրանից, այնտեղ նշվում է, որ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն ուշադիր հետեւում է Չեչնիայից փախած զաղթականների վիճակին, մասնավորապես Ինգուշեթիայում ու Դաղստանում, եւ ծրագրում է օգնություն ուղարկել այնտեղ ապաստանած հազարավոր անձանց։ Այսպես, Դաղստանի սահմանամերձ շրջաններ, որտեղ կուտակվել են մոտ 8 հազար տեղահանվածներ, ներկայումս ուղարկվում է 4 հազար ծածկոցից եւ 1500 [illegible] ծանրոցից կազմված մի բեռ, Ինգուշեթիա է առաքվել 300 կգ ավելի ծանրոց։

ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԹԵԺ ԿԵՏ

Չեչենական զորախմբերն աշխուժանում են. վարձկանները՝ ավելանում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Երեկվանից կտրուկ ակտիվացել են չեչենական զորամիավորումների գործողությունները։ Այդ մասին հայտարարել է ՌԴ կառավարության. Անվտանգության խորհրդի եւ նախագահի աշխատակազմի ներկայացուցիչների համատեղ խորհրդակցության ժամանակ։ Գրոզնու վստահելի աղբյուրների տեղեկատվության համաձայն, Դուդաեւին հավատարիմ միավորումները չեն պատրաստվում զիջել դիրքերն ու հանձնել զենքը։ Ռազմական ստացիոնար գործողությունների վայրում, «Գրոզ» կայանի եւ այլ զինամթերքներ։ Այն հիմնավորվել է նաեւ կապան շեմում։ Իշխանության ստացին գաղտնի որոշումն ընդունած երկրի հետ նախկին կայանն է ստացված, իսկ զորքական հրամանատարը վիրավորվել է զինազրահներ։ Ռուսական զորքերը գնդակոծվում են տեղի ռումբերին պատկանող տեղից։ Այժմ ստանձնել են մինչեւ մոտ 2600 մարդ է դրանց վրա։ Չեչենական կողմն արդեն նախապատրաստված [illegible] որ 2000 հանգրվանում է բռնավարված։ Գաղտնի վկայությամբ Չեչնիայի ՆԳՆ աշխատակիցների հրամայված է նրանց մարտական ծառայել։

Տես # էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

ԵՐԵՎԱՆ

Հաղորդագրություն

Սույն դեկտեմբերի 20-ին ՀՀՇ գրասենյակում տեղի ունեցավ ՀՀՇ, ՀԴԿ, ՔԴՄ, ՀՌԱԿ, ՄԴՀԿ եւ Ազատական Հայաստան միության ներկայացուցիչների հերթական հանդիպումը: Նիստում քննարկվեցին հանրապետությունում տիրող ներքաղաքական իրավիճակի, ԳԽ ընտրությունների մասին օրենքի եւ առաջիկա ընտրական գործընթացի հետ առնչվող հարցեր: Հանդիպման մասնակիցները հատկապես անդրադարձան Ղարաբաղ կոմիտեի անդամ, Երեւանի նախկին քաղաքապետի Համբարձում Գալստյանի չարանենգ սպանությանը:

Խորհրդակցության մասնակից կուսակցությունները, արձանագրելով ժողովրդավարության կայացման գործընթացներում դրական միտումները, դրանց կայունացումը, տնտեսական բարեփոխումների իրականացումը, միաժամանակ խոր մտահոգություն հայտնեցին դեռեւս չբացահայտված սպանությունների ու շարունակվող բազմաթիվ բռնարարքների կապակցությամբ, որոնք լրջորեն վտանգում են երկրի ներքին քաղաքական կայունությունն ու ժողովրդավարության արմատավորումը:

Պահանջելով, որ իրավապահ մարմինները ամեն ինչ ձեռնարկեն բացահայտելու այդ սպանությունների ու բռնարարքների կազմակերպիչներին ու իրագործողներին, խորհրդակցության մասնակիցները միաժամանակ անընդունելի համարեցին դրանք քաղաքական նպատակներով շահարկելը, ինչը կարող է ապակայունացնել իրավիճակը հանրապետությունում:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ռոբերտ Քոչարյանը առաջին նախագահ

Սկիզբը էջ 1

Մինչ այդ, դեկտեմբերի 22-ի առավոտյան ժողովրդական պատգամավորների 16 քննարկմանը ներկայացվեց ԼՂՀ խորհրդարանի եւ Նախարարների խորհրդի մասին օրենքների նախագծերը: Այդ առթիվ մտքերի փոխանակությանը մասնակցեցին պատգամավորներ Ռոբերտ Քոչարյանը, զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար Սամվել Բաբայանը, նրա տեղակալ Սերժ Սարգսյանը, Սուրեն Պետրոսյանը եւ ուրիշներ: Ելույթ ունեցողներն արտահայտվեցին մշտական գործող խորհրդարանի մասին օրենքի ընդունման օգտին: Այն կգործի խորհրդարանի նոր ընտրություններից հետո, իսկ մինչ այդ ուժի մեջ կմնա Լեռնային Ղարաբաղի Գերագույն խորհրդի մասին օրենքը: Նստաշրջանը որոշում ընդունեց հրաժարվել «Գերագույն խորհուրդ» ձեւակերպումից, փոխարինելով այն «խորհրդարան» բառով: Այդա պատգամավորները ծանոթացան խորհրդարանի եւ Նախարարների խորհրդի մասին օրենքների նախագծերի հոդված առ հոդված քննարկմանը: Երկարատեւ քննարկումներից հետո նստաշրջանն ընդունեց ԼՂՀ խորհրդարանի եւ Նախարարների խորհրդի մասին օրենքները:

Սկիզբը էջ 1

Բանն այն է, որ ԳԽ նախագահությունը, որի կազմում ընդգրկված են 20 պատգամավորներ, կարող է աշխատել միայն նախագահության 11 անդամների ներկայության դեպքում, եւ դեռ հարց է, թե կհավաքվի՞ արդյոք հավաքել այդ 11 անդամներին: Նախագահության 9 անդամները փաստորեն չեն մասնակցում դես չի եկել սահմանված հաղորդմամբ, ինչն արտահերթ նստաշրջանի անհրաժեշտություն է ստեղծում: Գերագույն խորհրդի քարտուղար Վարազդատ Ավոյանի խոսքերով, ներկայումս խորհրդարանը հոգեվարքի մեջ է եւ կարիք ունի վերակենդանացման: Առայժմ այն կասեցվել է շահագործի դեր հանրապետության ներքաղաքական լարվածության ... կախ պատգամավորներ եւս միանում ընդդիմության նախաձեռնությանը, եւ կարող է ստացվել այնպես, որ առանձին որոշումներ ստանան ԳԽ օրենքի ում հավանելով 123 ստորագրության:

* Անշուշտ, խորհրդարանական այս ճգնաժամը ընդդիմության քաղաքական հաղթանակն է: Սակայն կասկած չկա, որ իրավական տե-

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Տեղի կունենա՞ արդյոք «մեծ երկխոսություն»

Ընդդիմադիր պատգամավորները փորձում են համախմբվել

նակցի նախագահության աշխատանքներին (առայժմ այդ մասին պաշտոնապես հայտարարել են յոթը), իսկ տասներորդը Ռաֆայել Ղազարյանը, ինչպես հայտնի է, իր հրաժարականի հարցը դրել էր դեռ այն ժամանակ, երբ Աշոտ Բլեյանը նշանակվեց լուսավորության նախարարի պաշտոնակատար: Ըստ երեւույթին, նախագահության նիստ այժմ անհամաձայնելի կկայանա (որոշ տեղեկությունների համաձայն, Ռաֆայել Ղազարյանը նորից հայտարարել է, թե քանի դեռ իր դիմումը չի քննարկվել, ինքը պարտավոր է մասնակցել նախագահության նիստերին), սակայն գործնականում դա ոչինչ չի փոխում: Ինչու:

Ստեղծված իրավիճակն արտառոց է նաեւ նրանով, որ կանոնակարգով նման դեպքեր նախատեսված չեն: Խորհրդարանը կարող է դադարեցնել իր գործունեությունը միայն այն դեպքում, եթե պատգամավորների մեկ երրորդը (87 հոգի) վայր դնեն իրենց լիազորությունները: Ըստ մանդատային եւ էթիկայի հանձնաժողովի նախագահ Աշոտ Ոսկանյանի, հնարավոր է, որ առաջիկայում (մինչեւ Ամանոր կամ դրան հաջորդող առաջին օրերը) հրավիրվի խորհրդարանի արտահերթ նիստ, ինչը կարող է հաղթահարել ստեղծված ճգնաժամային իրավիճակը: Բացի այդ, առայժմ խորհրդարանի կողմից չի հաստատվել 1995 թ. բյուջեն, հանրապետության նախագահը հան-

փածությունը տեղափոխվել է խորհրդարան, եւ այդտեղով կրկին հանգուցվել են: Ըստ պրն. Ավոյանի, ճգնաժամից դուրս գալու ելքն այն է, որ իշխանությունները բացահայտեն կուտակված քաղաքական տարբերությունները ու սովորությունները, ինչը կհանդարտեցնի կրքերը, եւ կվերականգնվի վստահությունը իշխանությունների նկատմամբ:

Խորհրդարանի վիճակը բարդ է, հնարավոր է հետագա զարգացման երկու տարբերակ. կամ հրավիրվելիք արտահերթ նիստում նախագահը կկին կօգտագործի իրեն աջակցող մեծամասնությունը եւ կճնշի ընդդիմությանը կամ վերջապես տեղի կունենա այն անհրաժեշտ ու վաղուց անհրաժեշտ երկխոսությունը, որը կնպաստի հանրապետությունում ստեղծված իրավիճակից համատեղ ուժերով ելք գտնելուն: Համենայն դեպս, ընդդիմության ներկայացուցիչները՝ ՀՅԴ խմբակցությունը, «Ազգային առաջադիմությունը» եւ «Ազատ խորհրդարանականները» չեն այրել եզրակացի կամուրջները եւ առայժմ միայն ժամանակավորապես են դադարեցրել իրենց գործունեությունը՝ տեղ թողնելով հնարավոր երկխոսության համար: Ի դեպ, խորհրդարանի կոմկուսի խմբակցությունը միայն երկուշաբթի օրը կարտահայտի իր դիրքորոշումը ընդդիմության նախաձեռնությանը միանալու վերաբերյալ: Չի բացառվում նաեւ, որ որոշ ան-

սակետից հաղթող լինելու են իշխանությունները, թեեւ, ինչպես նկատեց պատգամավորներից մեկը, այստեղ պարտվողներ գուցե լինեն, բայց հաղթողներ չեն լինի»: Մյուս կողմից, որքան էլ փորձ արվի խնդիրը ներկայացնել այնպես, թե իբր իրականում ոչինչ չի եղել, եւ խորհրդարանը շարունակում է նորմալ աշխատել, այնուհանդերձ պարզ է մի բան. նախագահը Հայաստանը որպես ժողովրդավար երկիր ներկայացնելու խնդիր ունի նաեւ: Իսկ այդ դեպքում նույնիսկ մեկ պատգամավորի լիազորություններից հրաժարվելը վտանգավոր քաղաքական իրադարձություն է:

Իսկ գործունեությունը դադարեցրած պատգամավորների երկուշաբթի օրը կայանալիք խորհրդակցության ընթացքում առանձին հանդիպությամբ կքննարկվի նաեւ ԱԱՊՎ ղեկի պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանի նամակը: Ի դեպ, որոշ տեղեկությունների համաձայն, վերջինս զանգվածային լրատվության միջոցներին տեղեկացրել է, որ իր այն հայտարարությունը, թե հանրապետությունում «կատարվելու են քաղաքական սպանություններ եւ ահաբեկչություններ», թյուրիմացություն է, եւ ինքը ցանկացել էր ասել միայն, որ այդպիսիք կատարվել են: Հարկ է խոստովանել, որ այս ճշտումը ժամանակին էր եւ թույլ է տալիս թեթեւացած շունչ քաշել:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Դեղահաբերի արտադրություն Երեւանում

Երեւանի քիմիկա-դեղագործական գործարանում ներկայումս արտադրվում է մոտ 15 անուն դեղամիջոց, որոնք լայն սպառում ունեն Հայաստանում եւ ԱՊՀ երկրներում: Ինչպես «Նոյյան տապան» գործակալությանը թղթակցին է հայտնել գործարանի գլխավոր ինժեներ Ժորա Դումանյանը, դրանք հիմնականում ներառվող դեղամիջոցներ են՝ մի շարք վիտամիններ (B1, B6, C, E), ինչպես նաեւ ալոէ բույսի էքստրակտը, 2 տոկոսանոց եւ 5 տոկոսանոց նովոկաին: Գործարանում արտադրվում են նաեւ մի շարք գալենային դեղամիջոցներ՝ վալերիանայի թուրմ, մի շարք տեսակի յուղեր (կամֆորայի, իխտիոլի եւ այլն): Այստեղ արտադրվում է նաեւ 5 տոկոսանոց յոդ, ինչ համակցությամբ վիրակապային բինտ եւ այլն: Ժ. Դումանյանի խոսքերով, այս տարի գործարանում առաջին անգամ արտադրվել է ԱԵՖ (ATF) կոչվող դեղամիջոցը, որը օգտագործվում է սրտային հիվանդությունների բուժման ժամանակ:

Ըստ Ժ. Դումանյանի, 1995 թվականից նախատեսվում է սկսել դեղահաբերի արտադրությունը (ինչպես օրինակ լեւոմիցետինի, սուլֆոդիմիզինի, նորսուլֆազոլի, ասպիրինի հաբերի): Տարիներ առաջ դեղահաբերի վակված արտադրամասի վերականգնումն ընթացքի մեջ է: Արդեն ձեռք են բերվել որոշ սարքավորումներ: «Հանրապետությունում լայն պահանջարկ ունեցող այս հաբերի արտադրությունը կնպաստի գործարանի արտադրական հզորության վերականգնմանը: Այժմ գործարանն աշխատում է իր արտադրական կարողությունների 30 տոկոսի չափով: Ժ. Դումանյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ ներկայումս շրջափակման պատճառով զգացվում է հումքի որոշակի պակաս, քանի որ այն 95 տոկոսով ներմուծվում է դրսից՝ հիմնականում Ռուսաստանից: ԵՏ

■ *Ճշտում: Երեկվա մեր համարում «Հայէներգո». Ներկա սակագները չեն համապատասխանում էլեկտրաէներգիայի արտադրության ածխին» տեղեկատվության մեջ սպրդել է անճշտություն: «Սնարկ» գործակալությունը, որին պատկանում է լուրը, ճշտում է. բա... օրական կամ 100 մլն խմ գազ, կամ 9 հազար տոննա մազութ» փոխարեն պետք է լինի «... օրական կամ 10 մլն խմ գազ, կամ 9 հազար տոննա մազութ»:*

ԱԷԿ-ը եւ ՊՇԷԿ-ը՝ 10-12 ժամ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության բնակչությունը շուրջօրյա էներգամատակարարում չի ստանա նաեւ Մեծամորի ատոմակայանի վերագործարկելուց եւ Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի 5-րդ բլոկը շահագործման հանձնելուց հետո: Համաձայն ՀՀ կառավարությունում ստացված տեղեկության, էլեկտրաէներգիայի արտադրության այդ համակարգերի գործարկումը հնարավորություն կտա բնակչությանը հատկացվող էլեկտրաէներգիայի չափաքանակը հասցնել օրական միայն 10-12 ժամի: Նշենք, որ ԱԷԿ-ի վերագործարկման աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել հաջորդ տարվա ապրիլին, իսկ Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի 5-րդ բլոկի շինարարությունը 1996 թվին:

■ *Դեկտեմբերի 18-ից 21-ը ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանի գլխավորած պատվիրակության Իրանից կատարած այցի ընթացքում Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ ստորագրվել են երկու պետությունների արտգործնախարարությունների միջեւ խորհրդակցությունների անցկացման վերաբերյալ արձանագրություն, մշակույթի, գիտության եւ կրթության բնագավառում համագործակցության վերաբերյալ միջկառավարական համաձայնագիր, ինչպես նաեւ ՀՀ եւ Իրանի կառավարությունների միջեւ համագործակցության մասին մեմորանդումներ, հուշագիր: ՀՀ արտգործնախարարության մամուլի եւ տեղեկատվության հետ կապերի ծառայությունից «Նոյյան տապան» գործակալությանը հայտնեցին, որ պատվիրակության անդամ, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Ա. Ոսկանյանը հանդիպում է ունեցել Իրանի գյուղատնտեսության նախարարի, իսկ ՀՀ ԳԱ նախագահ Ֆ. Սարգսյանը՝ Իրանի կենսաբանական գիտության նախագահի հետ: Դեկտեմբերի 20-ին ՀՀ պատվիրակությունը ընդունել է Իրանի փոխնախագահ Յիզհակ Ռաֆինը:* ԵՏ

Էտված ճյուղերը բնակիչներին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Երեւան քաղաքի կանաչապատման վարչությունը ներկայումս սանիտարական էտում է կատարում մայրաքաղաքի ծառուղիներում ու զբոսայգիներում: Նախկինում բաշխող հանձնարարագրով կտրված ճյուղերը ներկայումս անվճար տրամադրվում են ուղղակիորեն անապահով երեւանցիներին: Կանաչապատման վարչության պետը հայտնեց, որ էտից հետո օրական հավաքվում է մոտ 2 խմ փայտ եւ այն քաղաքացիներին տրամադրելով՝ ծառերը փրկում են նախատեսվող ոտնձգություններից: Դեկտեմբերին մայրաքաղաքում հասցվել է 60 ծառ: Ծառահատումների զգալի մասը կատարվում է «Հրազդանի» կիրճում եւ Ծիծեռնակաբերդի այգում:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Նավթի կտրոնները բաշխվում են, բացառությամբ Արաբկիրի եւ Շենգավիթի շրջանների

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Մայրաքաղաքում սկսվել է ցուցակագրված քաղաքացիներին նավթի կտրոնների բաշխումը, բացառությամբ Արաբկիրի եւ Շենգավիթի շրջանների: Համաձայն Երեւանի մի սպառող բաժնից ստացված տեղեկության, վերջին երկու շրջաններում կան որոշակի խնդիրներ կապված ամբողջական ցուցակների հետ: Երեւանի քաղաքապետարանից հավաստիացրին, որ առաջիկա երկու օրերին կկարգավորվեն այդ հարցերը: Նշենք, որ քաղաքացիները նավթի կտրոններ կարող են ստանալ իրենց շրջանների համապատասխան ծառայություններից:

Չցուցակագրված բաղադրանքում շարունակվում է նախատեսված բնակիչների ցուցակագրումը:

Տեղեկացնում է մեր թղթակիցը: Մայրաքաղաքի բնակչության տնտեսություններում բաշխվում են յուրաքանչյուր շնչին 500-ական գ կարագի, շաքարավազի եւ, որպես անակնկալ, 0,5 լ ձեթի կտրոններ:

Սակայն նորից անխուսափելի դարձավ հին հիվանդությունը. բաշխումները կատարվում են բնակավայրի մուծման գրքույկների առկայությամբ: Բացի սրանից բնակավայրից բնակիչները պետք է մուծեն նաեւ վերջին ամիսների տարբեր ծառայությունների համար հավելյալ գումար: Մինչդեռ որոշ ԲՇՏ-ներում վերահաշվարկներ չեն կատարվել եւ բնակիչների հարցին պատասխանում են. «Մուծեք մի հատ զրոյ, հետո կհաշվարկենք»: Քաղխորհրդի եւ շրջխորհուրդների գործկոմներում, անշուշտ, գիտեն ոչ օրինական 1-ին պահանջի մասին, իսկ երկրորդի՞...

Գորիս. Հարսանիքները նվազել են, ամուսնալուծությունները՝ շատացել

Շրջկայական հարաբերությունների անցումային շրջանի տնտեսական հետեւանքը անմիջական ազդեցություն է թողել Գորիսի շրջանի ժողովրդագրության վրա: 1994-ի 9 ամիսների ընթացքում ամուսնությունների թիվը նախորդ տարվա համեմատ պակասել է 45 տոկոսով: Միեւնույն ժամանակ, աննախադեպ բարձրացել է ամուսնալուծությունների թիվը 1993-ի համեմատ աճելով շուրջ 4 անգամ: Հարսանիքների պակասը կարելի է բացատրել նաեւ նրանով, որ զինակոչային տարիքի 100-ից ավելի տղաներ գտնվում են փախուստի մեջ: Շատերը արտագնա աշխատանքի են մեկնել Ռուսաստան: Այնուամենայնիվ, Գորիսի բնակչության բնական աճը առկա է. 1993-ի մինչեւ սեպտեմբերն ընկած ժամանակահատվածում 517-ի փոխարեն 1994-ին արձանագրվել է 541 ծնունդ: Խիստ նվազել է բնակչության հոսունությունը, հատկապես արտագաղթը: Նկատվել է բնակչության բնական աճ: Ուրախալի է, որ բնակչության մեխանիկական աճի կողմերը, նախկինի պես ոչ թե փախստականներն են, այլ հայրենի եզերք վերադարձողները: Ս. Հ.

ԼԻԲԵՐԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագրական խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅՈՒԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւ եւ ձեւավորումը [illegible]
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

Ո՞վ կարող է ասել, թե ինչպես կավարտվի Չեչնիայի հետ, ո՞վ է արդար կռվող տրամադրված Ելցինը, թե լիբերալների մտավորականությունը, ո՞ւմ դեմ են կռվում ռուսները ազգային հարստությունը պաշտող ֆեդերալների, թե ազատասեր ժողովրդի, որն իր անկախությունն է պաշտպանում: Բրիտանական բոլոր խոշոր թերթերի ու հեռուստածրագրերի ուշադրության կենտրոնում էին այս հարցերը անցած ողջ շաբաթվա ընթացքում: Լոնդոնյան է այսօրվա «Իզվեստիան», թե կառավարության մամուլի կենտրոնի դեկտեմբերի 21-ի տվյալների զոհվել է 17 եւ վիրավորվել 54 ռուս զինվոր: Իսկ Գրիգորի Բակլանովի բաց նամակից հետո, որ նա խնդրում էր Ելցինին Մոսկվա հրավիրել Դուդաեւին եւ խաղաղ ճանապարհով լուծել, նախագահ Ելցինը ինքը հանդես եկավ չեչեն ժողովրդին ուղղված մի դիմումով, որ մի անգամ եւս հավաստիացրեց, թե կոշտ ստանձնած նրանց խոստումները, եւ այլեւս երկրորդ տեղափոխում տե-վում է հակահարվածային եւ հատկապես հակաչեչենական քարոզչությունը: Մետրոյի կայարաններում անընդհատ զգուշացվում է խեր չճանաչել մարդուն: Ականջավորի ահաբեկչության կամ չեչենական զինված խմբավորումների «սադրիչ» գործողությունները կանխելու նպատակով ստուգվում է մարդուց փաստերը, մետրոյի գնացքներում ուշադրություն եւ զինվորների համեստ հսկողությունը: Մինչեւ անգամ, թե «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթի, ռուս

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանի մայրաքաղաքը մտահոգ է ոչ միայն Չեչնիայով, այլեւ կարագով

մեկնաբանների համար Չեչնիայում կատարվող իրադարձությունները հիմնականում զննարկված էին որպես երկրորդ Աֆղանստան: Համանմանությունը, նույն միտքը հայտնեց նաեւ BBC հեռուստաընկերության տված հարցազրույցում «Դեմոկրատական Ռուսաստանի» առաջնորդներից մեկը Գալինա Ստարովոյտովան, որն այժմ երեւում խոսեց ԱՄՆ-ից: Իսկ նրա նախկին գործընկեր Սերգեյ Ստանկեւիչը Մոսկվայից հայտարարեց, թե Ելցինը պետք է մեկուսացնի առաջ լուծեր Չեչնիայի հարցը: Սակայն, անգամ լինելով Մոսկվայում, դժվար է կողմնորոշվել, թե դեպի ո՞ւր է նայում Ռուսաստանի հասարակությունը: Ազդեցիկ ռուսական օրաթերթերը տպագրում են իրարամերժ կարծիքներ, հեռուստատեսության տարբեր ալիքներ ու ծրագրեր զբաղված են հակադիր քաղաքականությամբ: Դեկտեմբերի 22-ի «Իզվեստիան» մինչեւ անգամ գրում է, թե Չեչնիայում կատարվող իրադարձությունները ամեն օր թեկուզ լրագրողների համար ոչ անհայտ լրագրող, ազգայնամոլ Ալեքսանդր Նեւզորովին հրավիրել են ֆիլմ նկարահանելու: Պաշտոնական ռուս աղբյուր տեղեկությունները այն միտքն են տարածում, թե զինվոր Դուդաեւը «զոհ է» ռուսական լրագրողներին, դրա համար էլ նրանք մեղադրանքի են ենթարկում Չեչնիայում կատարվող իրադարձությունները: Ավելին, պաշտոնական լրատվական կենտրոնները հրաժարվում են լրագրողներին ճշգրիտ լրատվության տրամադրել: Իսկ զոհվածների եւ վիրավորների թիվը համարվում է ռազմական գաղտնիք: Թեեւ ինչպես գրում

դի չի տեսնում: Չեչնիան կստանա տնտեսական եւ հումանիտար օգնություն: Բայց նման մի խոստում Բորիս Ելցինի կառավարությունը տվել էր դեռ զորքերը Չեչնիա մտցնելուց մի քանի օր առաջ, նշելով, թե 1 տրիլիոն ռուբլի կտրվի չեչենական տնտեսության վերականգնման համար: Հազարավոր տանկեր ու ծանր ռազմական զրահատեխնիկա կուտակված Գրոզնիի: Դեռեւս զարգացումն այլ ընթացք ստացավ: «Դուդաեւը հաղթական հիվանդ է, բայց մեղավորը Ելցինն է» գրում է «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթը, մեջբերելով Լեւ Ռազգոնի խոսքը: Բայց եւ քաղաքական մեկնաբանների, եւ հասարակ մարդկանց համար այսօր առավել քան հասկանալի է, որ կողմերն այլեւս նախանշելու ճանապարհը չունեն:

Ռուսական զինված ուժերի մեկ կամ չորս զորքերի տարբերակներից առաջին իրականացվում է մեկը՝ Գրոզնու շրջափակումը այն ողջ օդային ռմբակոծություններով: Ինչ վերաբերում է Դուդաեւին, ապա ռուս մեկնաբանների կարծիքով նա ափսոսված կլինի հեռանալ լեռները եւ դեկավարել պարտիզանական շարժումը, դրանով իսկ հակելով Չեչնիայի մեկ երրորդը: Դա ինչ-որ տեղ օրակարգից կհանի ռուսական զորքերի Գրոզնու վրա նախատեսվող լայնածավալ հարձակումը, փրկելով հազարավոր խաղաղ մարդկանց կյանքը: Պարզ է, որ ինչ էլ կատարվի, Դուդաեւը կշարունակի իր պայքարը, որի արդյունավետությունը կախված կլինի օտար ուժերի աջակցությունից:

Մինչ այդ, Մոսկվայում ռուսական միասնականությամբ շարունակ միլիցիոներները զրահ է համախմբում հաց վերավաճառող ծեր կանանցից, ասելով, թե երկիրը պատերազմի մեջ է, ուստի՞ց է ձեր հայրենասիրությունը: Սա էլ արդեն «ոչ չեչենական» ֆեդերալությունը փառ օրինակ է, բայց արդեն Մոսկվայում:

Ի դեպ, ՌԴ ֆինանսների նախարարությունը հայտարարել է, թե դեկտեմբերի 11-ից սկսած Չեչնիայի պատերազմի ռազմական ծախսերը Ռուսաստանի համար հասել են 400 մլրդ. ռուբլու: Եվ դա այն դեպքում, երբ Մոսկվայում եւ ռուսական բազմաթիվ շրջաններում խիստ անհետացել է կարագը: Կարագի ճգնաժամի հիմնական պատճառը իշխանությունները կապում են կարի բացակայության հետ: Իսկ հայտարարվել է, կարագով բեռնված նավերը շուտով կժամանեն Նոր Զելանդիայից: Բայց մինչեւ կարագը տեղ հասնի, քաղաքական կյանքը ռուսական մայրաքաղաքում կարող է այնքան շիկանալ, որ ամեն ինչ հանգիստ տեսքով այլ մթերքների անհետացման: Մասնավորապես «Իզվեստիա» թերթն այսօր միանգամայն տեղին հարց է բարձրացնում, տպագրելով «Ո՞վ է ղեկավարում երկիրը. Ելցինը, Չեռնոմիրդինը, թե՞ գեներալ Կորժակովը» հոդվածը, որ հոդվածագիրը վերլուծում է Ելցինի պահակախմբի ղեկավար Կորժակովի նամակը ուղարկված վարչապետ Չեռնոմիրդինին, որում գեներալը Չեռնոմիրդինին, մեղմ ասած, որոշակի տնտեսական պահանջներ է ներկայացնում:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
Մեր հատուկ թղթակից,
Լոնդոն-Մոսկվա, 22 դեկտեմբեր

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Մոսկվայում պատրաստվում են Ամանորյա տոներին

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Պոկլոննայա բլրի վրա ամփոփվում է Ծննդյան տոների եւ Ամանորի զբոսանքների նախապատրաստությունը, որոնք կանցկացվեն դեկտեմբերի 24-ից մինչեւ հունվարի 7-ը եւ ծավալվելու ամենամեծը կլինեն վերջին մի քանի տարիներին: Բազմաթիվ կցուցափանվեն տաղավարներ, պարտեզներից սահելով, հեկերով, ճեպագնացությամբ, «Ձյան վրա ռազբոյնիկ» փոխանցավազքով, տաղավարներից ու կրպակներից ծրագրով. «Ձյան ծաղիկներ», դիմակ պարահանդեսով, «Ծննդյան տոների կրակներ» հրավառությամբ եւ այլն: Բացի դրանից, կկազմակերպվի հատուկ տոնավաճառ: Այն կբացվի նաեւ Տվերսկոյ բուլվարում դեկտեմբերի 23-ին: Իսկ դեկտեմբերի 29-ին նույն տեղում երեք բազօրյա համերգաներկայացումների վրա կակսվի ժողովրդական զվարճալի հատուկ ծրագիր խաղալիքների, ծաղրածուների, վարժեցված գազանների մասնակցությամբ:

Բիշքեկ. Ուժեղացվել է Ռուսաստանի դեսպանատան պաշտպանությունը

ԲԻՇՔԵԿ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Կիրգիզիայում չեչեն համայնքի ավագների խորհուրդը եւ «Վայնախ» ազգային-մշակութային կենտրոնը դեկտեմբերի 21-ին Ռուսաստանի դեսպանատան մոտ բողոքի ձեռնարկում կազմակերպեցին Չեչնիայում Մոսկվայի քաղաքականության դեմ: Նա խաղաղ Ասկար Ակաեւին ուղղված դիմումի մեջ այն բնութագրվում է որպես չհիմնված եւ անհեռատես: Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարությանն ուղղված խնդրանքով կոչ է արված աջակցել հասնել հիմնախնդրի ստեղծմանը, որպեսզի հատկապես դեպի առավել մարդասիրական օգնության: Մինչդեռ պաշտոնական Բիշքեկը դեռեւս չի արտահայտել իր վերաբերմունքը Չեչնիայի դեպքերի նկատմամբ: Նրա միակ արձագանքը դարձավ Ռուսաստանի դեսպանատան պաշտպանության ուժեղացումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բաքու. Գների թռիչք

ԲԱՔՈՒ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ադրբեջանի մեստիճային տվյալներով դեկտեմբերի 7-19-ը հանրապետության մի շարք քաղաքներում արձանագրվել է սննդամթերքի գների աճ՝ միջինը 8,6 տոկոսով: Անցյալ շաբաթվա համեմատ մեծածախ առեւտրի ցանցում հիմնական սննդամթերքը թանկացել է. տավարի միսը՝ 15 տոկոսով, ոչխարինը՝ 14,8, ճրբերրինը՝ 24,2, կարագինը՝ 12,7, մարգարինինը՝ 16,7, վերմիշելինը՝ 18,8 տոկոսով, իսկ կաթի գինը բարձրացել է երկու անգամ: Նույն ժամանակահատվածում քաղաքային շուկաները արձանագրել են գների հետեւյալ աճը. տավարի մսինը՝ 13,8, ոչխարինը՝ 10,2, ճրբերրինը՝ 21,5, թթվասերինը՝ 12,4, բրնձինը՝ 12,3, կարտոֆիլինը՝ 10,4 տոկոսով եւ այլն:

Կիրգիզիա. «Ուղեւոր» գործողությունը

ԲԻՇՔԵԿ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Կիրգիզիայի ներքին գործերի նախարարությունը սկսել է երկաթուղիներում անցկացնել լայնածավալ գործողություն «Ուղեւոր» պայմանական անունով: Դա պայմանավորված է ներհանրապետական եւ հեռագնա գնացքներում ահաբեկիչ հանցագործության սոմանը: Արդեն մի քանի կալանավորված է ձերբակալվել հարցերգողության, ուղեւորության կանոնների խախտման, կողոպուտի փորձերի եւ թմրադեղերի տեղափոխման համար:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Չեչեն զորախմբերն աչխուժանում են. վարձկանները՝ ավելանում

Սկիզբը էջ 1

Երեկ ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը դիմում հղեց չեչեն ժողովրդին, ուր մասնավորապես ասվում է. «Որպես Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ երաշխավորում եմ, որ Չեչնիայի Հանրապետության տարածքում կվերականգնվեն ՌԴ սահմանադրությամբ հռչակված բոլոր իրավունքներն ու ազատությունները: Չեչնիայի ժողովրդին հնարավորություն կընձեռվի ինքնուրույն տնօրինել իր ճակատագիրը: Երբեք եւ ոչ մի պարագայում չեչեն ժողովրդի տեղահանումը չի կրկնվի: Նրանք, ովքեր ստիպված լքել են իրենց տները, հնարավորություն կունենան անարգել ետ վերադառնալ: Բոլոր միջոցները կձեռնարկվեն, որպեսզի անհապաղ վերականգնեն իրենց գործունեությունը տեղական իշխանության մարմինները: Չեչնիայի Հանրապետությունը վերստին կդառնա Ռուսաստանի Դաշնության լիիրավ սուբյեկտը: Չեչնիայի Հանրապետությանը կտրամադրվի տնտեսական, սոցիալական եւ մարդասիրական օգնություն բնականոն կյանքի վերականգնման համար: Չեչնիայում ճգնաժամի խաղաղ լուծման կարեւորագույն պայմանը եղել եւ մնում է հրադադարը եւ բոլոր անօրինական զինված կազմավորումների զենքի հանձնումը»:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Մոսկվան չի ուզում ձգձգել պատերազմը

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Իրավակարգը վերահաստատելիս եւ ... կազմավորումները զինաթափելիս երբեմն արյուն է հեղվում, երեկ մամլո ասուլիսում հավաստեց Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը: Նա նշեց, որ արդեն լուծվել են որոշ կարեւոր խնդիրներ, հաջողվել է տեղայնացնել ու մեկուսացնել վտանգի այն աղբյուրը, որ իրենից ներկայացնում էր Չեչնիան, որպես զենքի ու թմրադեղերի փոխաբերման կետ, առաջօրինակաճնշել Դուդաեւի վարչակարգը, վերացնել բնակչության եւ տեղական իրավապահ մարմինների կողմից Ռուսաստանի իշխանությունների հանդեպ բռնամական վերաբերմունքի ստերեոտիպը, ելուզակային կազմավորումները կտրել արտաքին աշխարհից, դրանով իսկ նրանց ցույց տալով, որ հասել է հատուցման ժամը: Կոզիրեւի խոսքերով, կառավարությունում եւ անվտանգության խորհրդում երկարատեւ պատերազմի տարբերակը չի քննարկվել:

Էստոնիան սահմանային զիջումներ կանի մի շարք պայմաններով

ՏԱԼԼԻՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Էստոնիայի վարչապետ Անդրես Տարանդը հայտարարեց, որ իր երկիրը պատրաստ է սահմանային հարցում զիջումներ անել, երբ Ռուսաստանն ընդունի Տարտուի 1920 թ. պայմանագրի օրինականացումը: Վեճերի լուծման գործում նա որպես միջնորդ առաջարկեց Եվրախորհրդին: Սակայն, Ռուսաստանի ԱԳՆ ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Ուդալցովի խոսքերով, տվյալ դեպքում միջազգային կազմակերպությունների մասնակցությունն անիմաստ կլիներ: Մոսկվան դարձյալ ելնում է այն բանից, որ Տարտուի համաձայնագիրը չի կարող հիմք հանդիսանալ երկու պետությունների սահմաններին առնչվող բանակցությունների համար:

Ուզբեկստանը կրկին բողոքեց Կիրգիզիայի զազամասակարարումը

ԲԻՇՔԵԿ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Կիրգիզիայի կառավարությանն ուղղված պաշտոնական հեռագրով երեկ Ուզբեկստանը հայտարարեց, որ նույն օրվա երեկոյան դադարեցվում է Կիրգիզիայի գազամատակարարումը: Դրա պատճառն այն է, որ Բիշքեկը չի կատարել վառելիքի դիմաց ապրանքների առաքման պարտավորությունները:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ռուսաստանի որոշումը «նեղն է գցել» Բաքվին

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, ՌԴ նախագահի հրամանագրով դադարեցվել է Ռուսաստանի հաղորդակցությունը Վրաստանի եւ Ադրբեջանի հետ: Այս առթիվ Ադրբեջանի պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն հայտարարել է, թե Ադրբեջանի կողմից Չեչնիային օգնություն փաստ չի արձանագրվել, եւ անհնար է հիմնավորել Մոսկվայի կայացրած որոշումը: Նա մասնավորապես ասել է. «Ես վճռականորեն հայտարարում եմ, որ գաղտնի մեր կողմից Չեչնիային օժանդակելու որեւէ փաստ չի բերվել: Չեչական ռուսական մամուլը լուրեր է հաղորդում ադրբեջանական բեռների մասին թերթերից, որ համերաշխությունն է հայտնվում Չեչնիային: Ես պետք է հայտարարեմ, որ այդ ամենը ոչ մի ընդհանուր բան չունի պաշտոնական Բաքվի դիրքորոշման հետ: Այնպես որ Ռուսաստանի որոշ քաղաքական շրջանակների կողմից այդ ամենի շահարկումը պարզապես կեղծ է: Ինչ մնում է կասեցման քաղաքական հետեւանքներին, ապա հարկ է նշել, որ վերջին շրջանում Եվրոպական պարկավորվել էին ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունները, եւ հաղորդակցման ճանապարհների փակումը այժմ կարող է վնասել դրանց: Բացի այդ, Ադրբեջանն արդեն երկար ժամանակ գտնվում է տնտեսական շրջափակման մեջ: Համակարգի է, որ Մոսկվայի վերջին քայլը չի կարող նպաստել երկկողմ հարաբերությունների զարգացմանը, սակայն հավատում եմ, որ Ռուսաստանը այս քայլը համարում է ժամանակավոր, եւ հուսով եմ, որ իրավիճակի բարելավմանը զուգընթաց այն կվերանայվի: Հնարավոր է նաեւ, որ շուտով ՌԴ որոշակի շրջանակները հասկանան, որ այս որոշումը հիմնավորված չէ»:

Ադրբեջանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար Նովրուզ Ալի Ալիեւն իր հերթին նշել է, որ կայացած որոշումը Ռուսաստանի ներքին գործն է: Նրա խոսքերով, Ադրբեջանը չի փակել իր սահմանները Ռուսաստանից եկող անձանց եւ բեռների համար:

Ռուսաստանում Ադրբեջանի դեսպան Ռամիզ Ռզաեւը հայտարարել է, որ Ռուսաստանի ընդունած որոշումը կարող է խիստ բացասաբար անդրադառնալ Ադրբեջանի տնտեսական իրավիճակի վրա: Նա ընդգծել է, որ Ադրբեջանի երկաթուղային հաղորդակցության մասը գալիս է հենց Ռուսաստանով:

«Ադրբեջանական երկաթուղու միակ ծախսը օժանդակելն է Չեչնիայի դեպքերի կապակցությամբ Ռուսաստանի հետ երկաթուղային կապի դադարեցման պատճառով», հայտարարեց ադրբեջանական երկաթուղու տնտեսական վարչության պետի տեղակալ Մուսա Փաշաեւը: Ռուսաստանի կառավարության որոշումը, Հյուսիսային Կովկասի օպերատիվ իրավիճակի, ինչպես նաեւ Դաղստանի եւ Հեռավոր հանրապետությունների հետ Ադրբեջանի ու Վրաստանի հաղորդակցության ընդհատումը խոչընդոտել է Ռուսաստանի հետ Ադրբեջանի կապերի բնականոն ընթացքը այսօր կամ վաղը մեծ վնասի:

ՓԱՍՏ ՏՍ

digitised by A.R.A.R.@

Իրատար

Քաղաքատարություն. այս սահմանակ բնութագրմամբ մակրվեցի հայրենի մտավորական, հասարակական գործիչ և քաղաքագետ Սերգեյ Կուրղինյանը բնորոշեց նախկին ԽՍՀՄ տարածում ընթացող իրադարձությունները:

Երբ տարիներ առաջ ոչ մտավորականները Հայաստանի «անկախացման ժամանակաշրջանի» իրադարձությունների ճկունությամբ, ապա վերջին չորս տարիների երևույթների ծրագրավորված հետևանքներ կլինեին դարձել ազգին ևս մեկ անգամ պարտքերի վերլուծության հիման վրա, առանց դրա փորձում են զինադադարել ազգային սխալության ավերածությունը: Դրանց մեջ մենք կգտնենք առաջատար հարցադրումներ այդ մասին, թե ինչպես էր ոչնչացվում Հայաստանի ծանր արդյունաբերությունը, ճանի որ «զինաթափման և ի վնաս բոլոր արդյունաբերության», բոլոր արդյունաբերությունը, որպես ծախսատար և տնտեսական զարգացման վրա չհենվող ճյուղ, կամ զարգացնելով այս, որպես «տեղեկատվական» առաջնահերթության դաշտ: Ոչնչացվում էին ժամանակակից խոշոր արդյունաբերական, անտեսանելով ... ճյուղերը, որոնք հանդիսանում էին Արևմուտքի երկրներում են խարհին կարող էր տալ, որ անհնակոլ բոլշևիկյան արշավանքների ժամանակաշրջանում, ավելի քան 700 տարի առաջ իր մեջ ում էր զսպել կառուցելու համակարգանները, հիմա ինքն է դիտում, թե ինչպես իր իսկ ծնունդով կառուցված զենքերի դաշտերում ուժեղից ուժեղ ազդեցները բացում են իրենց համակարգանին ու, հագուստի կիսափակող ժողովրդի մասուր ներքին մասին և... տանելով կոմպակտ ռեժի ու տարանցիկ տեր մարդկանց: «Դուք հեռանում եք, շրջում են մեզ, ճանի որ չունենք ոտքնկությունն կազմակերպման անհրաժեշտ մակարդակ, մեր ֆիզիկը չեն դիտվում, ճանի որ չունենք սեփակ և այդպիսի տնտեսություններ, դուք հնարել եք, ճանի որ զարգացած երկրների համեմատությամբ չկա ... : Ժողովրդավարական և արդյունական չէ, ճանի որ ընտանիքում առկա է ազգամիջյան այսինչ մեծ վերադասություն, իսկ զանգվածները ներառված են ծնողների կամքին, դա առնական ռակ միջնադար է: Այսինքն վերադարձ խոսքն վերջն է, մինչդեռ դուք ընդունում եք «հագնոր» դահարցումններին մակարդակի վրա: Դուք ընդամենը չունեք, իսկ դա համակարգված է»: Նայես բուրդ, ընկերներ, կամ ավելի անգլերեն ին առջևի երգին, կառավարին կամ հինգ մակերեսային լուսացված ուժգին հարվածներով: Ընդամին հարևան զգայուն ճամ են տալիս, խոսելով: Կարող եմ հավաստիք անցնել և չասել, թե ինչպես ունայանների, մասնավոր խանութների, «ճիպոտների» մուտքերի մոտ մայթերը մեծ մասամբ արդեն հարվածներ են կրել և հանգիլ: Չեն խնայում ոչինչ: Թատերական հրապարակում Սպենդիարյանի հուշարձանին, պատվանդանի մարմարե մեծ բլոկների վրա արդեն երեւում են փորված խոռոչներ, որտեղ կարելի է լինել մտնել: Առանձին բլոկներ արդեն փոքր ինչ տեղաշարժված էին:

Զարդվում են 5-ից մինչև 10-15 մ հասարությամբ հարերը: Թե ինչպես է հանվում բոլշևիկյան ինստիտուտի կողքի աստղադիտարանի ... անկյան ճանը, կարելի է ճշտությամբ հետևել հանելու երևակին: Նախ դուրս է հանվում աստիճանի հարի հիմնական ճակատային շերտը, որի հետևանքով աստիճանն իներտ առջևից կորցնում է հենարանը, ապա հարվածներ են հասցվում աստիճանի հենց սալին: Կան հարեր, որոնց ոչնչացման համար պահանջվում է առնվազն լինգով «զինված» երկու մարդ:

... ում են հենարանի դեր: Իսկ Աստծո տանարը դանդաղ փլուզվում է, առանց ինժեներական և ժամանակի ընթացքում անճկաս կերպով: Կոմի վերապատմական «հանդարտության» բեմային, ուզում եմ հարցնել, այդ ո՞ր «խենթն» է կամ մոր անկյունում կանգնած ո՞ր ումն է, որ մեկ գիշերվա ընթացքում տապալել է Թումանյանի փողոցի միանգամից մի քանի մետաղյա բարձր հենասյուն: Չէ՞ որ դրա համար անհրաժեշտ էր գործի դնել մեխանիզմների ուժը: Մետաղյա այդ ներ տապալել էին նույնքերի առաջին օրերին:

Երբ 1990 թ. ամառանապատմական ամառանապահական ինստիտուտի դիմացի պուրակում տեղակայված լուսավորման նոր հենասյուների վրա ինչ որ մեկը միանգամից ոչնչացրեց ծախսակցային և ապա աշխատման բոլոր լամպերը, այնուհետև նաև բուն հենասյուները, դեռ կարելի էր մտածել, թե այդ աշխատանքը գործը կատարել են պուրակի «գիշերային այցելուները» կամ անհայտ խուլիգաններ: Բայց հենց մոտերում սկսեցին քարել Նալբանդյանի հուշարձանի մարմարե սալերը, հենց այնտեղ էլ սկսեցին նույն մետաղներով հարվածներ հասցնել դասերին և վերջերս հուշարձանի ճուշատումները հավակնություն բազմությամբ վառվող արդեն գիշերները չեն աշխատում: Չէ՞ որ մարդու մեջ առկա անասնական բնազդը նրան սփռում է բախվել, անկյունում նա տեղ, այնտեղից դեմ բռնել, որ իրեն ոչ ոք չտեսնի, իսկ ինքը տեսնի բոլոր կա ամեն ինչ:

Նույն շղթայի օղակներից է և ռեսանում ծառերի զանգվածային, տեղ-տեղ արդյունաբերական հատումը: Ոչ, ընթերցող, այստեղ մի փոքրիկ դպրոցական զուգահեռություն թյունների զարկերակ չկա: Այս ամենն արվում է մարդու հոգեբանության վրա ներգործելու հաշվով նպատակով, կամ, ինչպես այսօր ասում են գիտնականները, կիրառվում է հոգեբանական զենք: Դրա արդյունքը հեռանտեն է, դառնում գիտակցության և ենթագիտակցական բնազդների կարգի խախտումը: Վերջինս հանգեցնում է մարդկանց մեջ ծայրահեղ սրտերի ծագման, նրանց ագրեսիվության, ավելորդ կատաղածության: Հայն սկսում է չհավատալ հային, չտեսնել նրան, իսկ ամենավատ առիթով ոտնահարում է անհասարակ արժանապատվությունը: Այս ամբողջը բնութագրվում է որպես կոլլեկտիվ սառաջայի հոգեբանության հեղինակազրկում: Իսկ օրյեկտը, ընթերցող, մենք ենք: Ակնկալվող

ՄԵՆԱԽՈՍ

Լուռ, դանդաղ եւ հետեւողականորեն ոչնչացվում է մեր միջավայրը

Ո՞ւմ անտեսանելի ձեռքն է երեկվա կանգուն կառույցը այսօր քանդում

Հասարակությունը փորձում են դարձնել իր իսկ կործանման մասնակից

չան փողով ձեռք բերված տեխնիկայի ու տեխնոլոգիայի վերջին խոսքով:

Ոչնչացվում էին նրանց համաշխարհային մակարդակով բարձր նվաճումների հասած խաղաղապահության ու գիտական լինելու կենտրոնները, որոնցից շատ ավելի «զարգացած» Արեւմուտքը սովորելու փոխառնելիքներ նախատեսում տեղական շուկա, իսկ համաշխարհային չափանիշների մակարդակին հասած տեղական լավագույն միավորումները ոչնչացվում էր, որոնցով մարդիկ ծնեին միայն ... առաջարկը:

Այն երկրում, որտեղ միջավայրի համակարգային առաջնահերթ կոչվել էր առաջարկվում, այն սկսեցին ներմուծել, ճանի որ կենսոլոգիայի անցումով և փոխադրամիջոցների ... ... առաջատարության անհատականացումը:

Արեւմուտքը, որ նախանձով էր նայում նախկին Միության հանրապետություններում առողջապահության (մասնավորապես դիտողական բժշկի համակարգի) կազմակերպմանը, հանկարծ դրա կազմակերպման գործում խորհրդատու դարձավ Հայաստանում այն ոլորտներում, որոնք պատասխանատու են հենց Արեւմուտքում: Իսկ տնտեսության զարգացման ընթացքով կողմնորոշվելու նախանձելի կատարման վայրենի երգումով, որ Արեւմուտքում 30-ական թթ. մեծերի ճգնաժամի ընթացքում հանգեցրել էր ամբողջ կարգի ապրանքային տնտեսության քայքայմանը:

Մի երկրի, որն առաջատար դպրոցական կրթության ամեն աստիճանների ուսուցանման բարձրագույն նշաձողի համակարգով և 1000 մարդու հաշվով գիտությունների թեկնածուների գրեթե ամենամեծ թիվը, սկսեցին սովորեցնել, թե ինչպես պետք է կրթության համակարգ ստեղծել և ինչպիսին մասնագետներ պետք է պատրաստել:

Այն օրերը, որը հարատեւել ... վերջին եւեր-չորս տարվա մի ճանի բերդեր:

Իսկ մենք ուզում ենք հայտնել այն մասին, ինչի մասին մինչեւ օրս դեռ չի գրվել: Այդ մասին պետք է գրել, պետք է ազդարարել: Պետք է գրել պատմության, ապագայի համար, որպեսզի ուսանողություն ընթերցի, կանխի նման հանցագործությունը: Ավերված է հայոց ... որպես հայոց, որպես Երեւան: Քայքայվում ոչնչացվում են Երեւանի միջավայրը, ճարտարապետության փոքր ձեւերը:

Արդեն վաղուց են այն կառուցները, թե ինչու ծավալվի ու բնույթի ավերածություններ կարող էին կատարել խուլիգանները, դպրոցը կամ ...: ... գիտնականները ... լրատվակայութ և կազմակերպված ձեւով ոչնչացվում է մարդկանց կյանքի կենսական գործոնը, որը հայտնի է որպես «բնակության միկրոմիջավայր»: ... մեջ ամբողջ ծագեց հարց. 1) ինչպիսի՞ են ավերածությունները, 2) ինչու՞ են դրանք արվում, 3) ո՞վ է դրանք կատարում:

1985 թվականից սկսած ... հասարակական վայրերում և նույն ... ազգային գործիչների հուշարձանների վրա ... կությամբ հայտնվեցին ... գրառումներ ... մակագրություններ: Մանկավարժական ինստիտուտի առջեւ Խաչատուր Աբովյանի հուշարձանի պատվանդանի վրա մինչեւ օրս առկա է նման մակագրություն: Այն ժամանակ դրան կարեւորություն չտվեցին, բայց առանձին մարդիկ արդեն ասում էին, որ դա ինչ որ անհայտ ու ահարկու բանի սկիզբն է: Քաղաքում նման մակագրությունների ... են մնացել, և մենք չենք ուզում դրանցով զբաղեցնել ընթերցողների ուշադրությունը:

Բայց ահա վերջերս, հատկապես վերջին մեկ տարում, ... [illegible]

Հետաքրքրական է ... ճանների վիճակը, բայց այնտեղ եւս հայտնաբերվել են գեղեցկության հանդեպ ճիվաղային թշնամության լուրջ դեպքեր:

Նկատվում է ոչնչացման յուրօրինակ մասնագիտացում. հարի մեծ բլոկը նախապես փոքր ինչ տեղաշարժվում է, ապա ժամանակ առ ժամանակ այն տեսնում են հիմնական կառույցից մի ինչ հեռացված, ապա ջարդված կամ առհասարակ հեռացված: Վառուժանի (նախկին Ամիրյան) փողոցում հանկարծ բազալտե բոլոր ... վրա հայտնվեցին խոր փորվածքներ, մինչդեռ նույն բազալտից, նույն եղանակով ... կառուցված ... վայրերում դեռեւս ... Բազալտի վրա նման խորշեր չեն կարող առաջանալ ոչ կլիմայական, ոչ էլ կարճ ժամանակամիջոցում ... աշխատանք կատարելիս: Դրանք արել է ոմն մեկը ծանր գործիքով, հատուկ նպատակով հասցնելով բազմաթիվ հարվածներ:

Հիմնականում ոչնչացվում են հյուսերի անկյունները: Քաղաքում դրանք ջարդված են, ընդհուպ մինչեւ «Էրեբունի» օդանավակայանի դարպասը: Իսկ ինչու՞ հենց անկյունները, ճանի որ դրանք ... են տալիս, թե՞ կառույցների հիմքն են: Կան զուգահեռ այն ... անկյունաքարը ... էին Աստծո ...: Բայց ... հարցերն արդեն ... երկրորդ կեսին: ... ոչնչացվում են ... ձեւով, ինչպես այսօր մեր տնտեսությունը «թալանվում» ...: ... տարիների ընթացքում ... են կառույցների անկյունաքարերը: Այդ անկյունները հայկական ճարտարապետության ... [illegible]

... զայրացուցիչների ... կյանքերին: Այդ ... ... է մտածել, որ ամենից ... խարխլվածությամբ ներարկվում է: Այսպես ... կազմակերպված ... ... կազմակերպման նոր ձևի կ...:

Այստեղ մենք տալիս ենք երկրորդ հարցը. ինչու՞ է դա արվում: Երբ ... ... որ արվում է նյութական վնաս ... համար ... ... չենք ասում: Թեև ... ... նյութական վնասը ... ... բայց գործողությունը ... նրա կործ... ... ...: Խոսքը բնակչության վրա ... գիտական ներգործության մեթոդների կիրառման մասին է: Գոյության ... մասնագետները գիտեն, ... սովորական ... ...

Երբ առավոտյան Երեւանի կենտրոնով անցնելիս հանկարծ հայտնաբերում ենք մայթի վրայի ...: ... ենթագիտակցության մեջ ... ...

... ... է ու ... ...: Սկզբում մենք ... ... մեր ... ...: Արդեն ոչ թե ... ... մենք ենք ... մեր ... ..., իսկ ... ... է ..., որպես ազգային հատ... ... ...: Բայց այդ ... ո՞վ պետք է ... ...: Հակառակ ... ... մինչև 3-րդ ... ... է ... ..., որտեղ ... ...: Հայտնի է ... ..., ...: ... ... 90-ական թթ. ... ... է 30-ականների ..., 50-ական թթ. ..., 70-ական թթ. ...:

Միակ հույսը մենք ինքներս ենք, մեր ժողովուրդը, որը կրում է իր խառը բազմաստիճան կյանքի հարյուրամյակների ընթացքում: Իր պատմական ծագման ... ..., ...: ... ... է իր ... և ... ...: ... են ... ... Արարատյան ... ..., բայց մենք այսօր նրանց ... ենք ...: Իսկ ... ..., ... է և ... ...:

Գեղեցկությունը ... ... է, ... է: Գեղեցկությունը ոչնչացնելով, ուզում են ոչնչացնել ազգը: Բայց դեռ ոչ ոք ... ..., ... է:

ՌՈՒԲԵՆ ԲԱՐՍԵՂ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՍԱՅԱՄԻ

Ի՞նչ կտա գագաթաժողովը Լատինական Ամերիկային

Անդրադառնալով անցյալ շաբաթավերջին Մայամիում (Ֆլորիդա, ԱՄՆ) կայացած երկու Ամերիկաների գագաթաժողովին, «Թայմ» հանդեսի դեկտեմբերի 19-ի համարում նկատում է, որ [illegible] 2005 թվականն է [illegible] 34 նախագահներն ու վարչապետները [illegible]

[illegible]

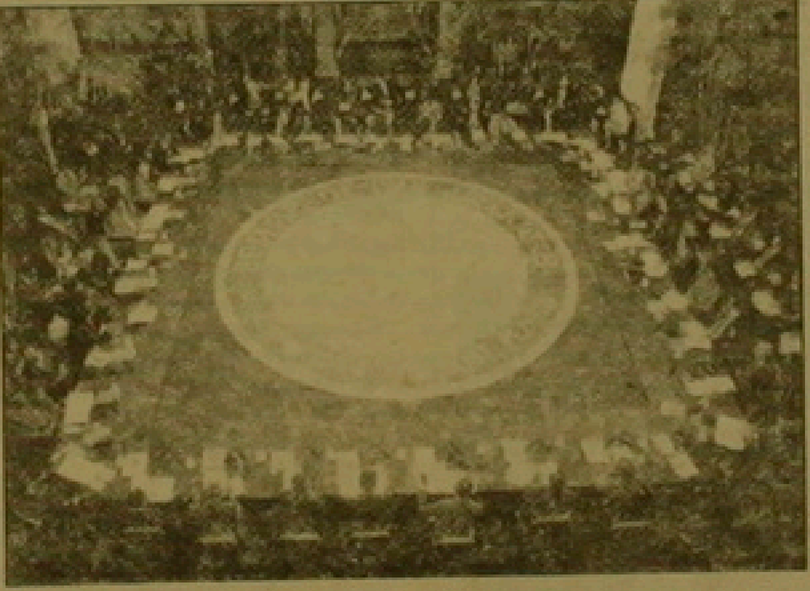

[illegible]

Հ. Ս.

ՏԱՐԱՆՈՍ

Հնդկացիների ապստամբությունը շարունակվում է Մեխիկայում

Մեխիկայի հնդկացի ապստամբները հայտնեցին, թե վերացնելով կառավարական ուժերի մի զորաշղթա, Չիապաս նահանգի տասնյակ բնակավայրերում վերահսկողություն են հաստատել: Մյուս կողմից, լրատու այլ աղբյուրներ հաղորդում են, որ նախագահ Սեդիլիոն հրաժարվել է զորքեր է ուղարկել շրջան, վերագրավելու համար ապստամբների հսկողության տակ անցած մի [illegible]:

Ռուսական մաֆիան փողերը «լվանում է» Հոլանդիայում

ՀԱԱԳԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՌՈՒՅՏԵՐ: Վերջին երեք ամիսներին Ռուսաստանի քաղաքացիները զանգվածաբար հաշիվներ են բացում նիդեռլանդական բանկերում, ներդնելով միլիոնավոր գուլդեններ (1 գուլդենը հավասար է 0,569 դոլարի): «Թելեգրաաֆ» թերթի տվյալների համաձայն, տեղական ֆինանսական մարմինները տեղեկություններ են ստանում բանկային կասկածելի գործառնությունների մասին, որոնցում խառն են Ռուսաստանի քաղաքացիները: Հոլանդական շատ բանկեր որոշել են այսուհետեւ Ռուսաստանի քաղաքացիներին թույլ չտալ հաշիվների բացում: Իշխանությունների կարծիքով, խոսքը ռուսական մաֆիական կազմակերպությունների փողերի մասին է, որոնք ուզում են հոլանդական բանկերն օգտագործել «փողերի լվացման» համար:

Չինաստանը պետք է անդամակցի ՀԱԿ-ին

Միացյալ Նահանգների տեղեկատվության ծառայության Երեւանի գրասենյակի դեկտեմբերի 19-ի խաղորդագրության համաձայն, Ամերիկայի Պետդեպարտամենտի խոսնակ Մայկ Մակկարին, խոսելով Համաշխարհային առեւտրական կազմակերպության (ՀԱԿ) մասին, նշել է, որ Չինաստանն անպայման պետք է դառնա այդ կազմակերպության «հիմնադիր անդամներից մեկը»: Նա ավելացրել է, որ դա կլինի այն դեպքում, երբ Չինաստանը բարեփոխված կերպով կարողանա մուտք գործել համաշխարհային առեւտրական համակարգի մեջ: Իսկ այդ գործընթացը մեծապես կախված է Չինաստանի տնտեսական ակտիվությունից եւ ԳԱՏՏ-ի (Գնացուցակների եւ առեւտրի ընդհանուր համաձայնություն) գործունեության նրա [illegible] մասնակցությունից:

ՀԱՎԱՆԱ

Կուբա-ԱՄՆ. Հեռախոսակապը վերաբացվեց

[illegible] 1992 թ. [illegible] ԱԹԹ [illegible]

[illegible] ԱԹԹ [illegible] 1966 [illegible] 100 [illegible] 60 [illegible] 1993 թ. [illegible] 8 [illegible] 1,2 [illegible] 1,5 [illegible]

«Լը Մոնդ», 10 դեկտեմբեր

ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐ

Իտամար Ֆրանկուն Բրազիլիայի ամենահարգված նախագահն է

Բրազիլիայի պետության ղեկավարը՝ Իտամար Ֆրանկուն իր պաշտոնավարության ժամկետի ավարտից ուր որ առաջ համարվում է Բրազիլիայի ամենահարգված նախագահը:

Բրազիլիայի հանրային կարծիքի ուսումնասիրության ինստիտուտի անցկացրած հետազոտության տվյալների համաձայն, լատինաամերիկյան այդ խոշորագույն երկրի բնակիչների 88 տոկոսը հավանություն է տալիս Իտամար Ֆրանկոյի քաղաքականությանը: Իր ավելի քան երկամյա պաշտոնավարության ընթացքում Ֆրանկոյին հաջողվել է բարելավել երկրի տնտեսական ու ներքաղաքական վիճակը. այս կարծիքին է հարցման մասնակիցների 55 տոկոսը եւ միայն 6 տոկոսն է հակառակ կարծիքին, գտնելով, որ Բրազիլիայում իրավիճակը վատացել է:

Նախագահի ժողովրդականության աճի մեջ զգալի դեր են խաղացել նաեւ նրա անձնական հատկանիշները: Բրազիլացիների գերակշիռ մեծամասնությանը (հարցման մասնակիցների 66 տոկոսին) հարգանք է ներշնչում նախկին նախագահի հանդես [illegible], որը ժողովրդի մեջ ստացել է «Իտամարի ոճ» անվանումը: Այն շատ է տարբերվում նախկին նախագահ Ֆեռնանդո Կոլորի վարքագծից:

Ներկայիս նախագահը, որին անվանում են «ամենաժողովրդական նախագահ», չի սիրում պաշտոնական ու շքեղ միջոցառումները եւ նախընտրում է երեկոն անցկացնել մտերիմ ընկերների հետ, մի գավաթ գարեջրի շուրջ: Երբեմն հյուրերի խնդրանքով նա դաշնամուրի վրա նվագում է հնօրյա փոքր ինչ բախոտ մեղեդիներ: Սա խիստ բնորոշ է «Իտամարի ոճին», որը երբեք չի փորձում իր կարծիքը պարտադրել եւ միշտ ձգտել է հանել իր կառավարության աշխատանքի «կոլեգիալ» բնույթը: Ֆրանկոյի բնավորության այս գծին հավանություն է տալիս հարցման մասնակիցների 70 տոկոսը:

Բրազիլացի բազմաթիվ մեկնաբանների կարծիքով, Իտամար Ֆրանկուն այնքան յուրօրինակ նախագահ է, որ նրան կարելի է ներել շատ բաներ, որոնք անընդունելի են պետական այլ գործիչների համար: Բավական է վերհիշել թեթեւ վարքի տեր կինոաստղ [illegible] հետ պատահած մի [illegible], որին նա փորձել էր համբուրել, եւ առհասարակ 63 ամյա նախագահի կիրքը գեղեցիկ սեռի հանդեպ, ինչպես նաեւ [illegible] Արգենտինայի նախագահի դեմ, որը վաս էր արտահայտվել բրազիլացիների առողջական [illegible] մասին: Վերջին միջադեպը սպառնում էր վերաճել դիվանագիտական հակամարտության, երբ Կառլոս Մենեմը ժամանակին ներողություն չխնդրեր, խոստովանելով, որ «համախառն արտադրանքի ծավալով Բրազիլիան զգալիորեն գերազանցում է Արգենտինային»:

Ֆեռնանդո Կոլորի պաշտոնաթողությունից հետո ավելի բարձր գույն պաշտոնում հայտնված Իտամար Ֆրանկուն, անկասկած, դարձել է Բրազիլիայի ամենահայտնի նախագահներից մեկը: Չնայած մեղմ բնավորությանը, վճռական պահերին նրան հաջողվում էր լինել խիստ ու հաստատակամ եւ հաղթահարել ինչ-որ խաղաղական, այնպես էլ սոցիալ-տնտեսական բազմաթիվ դժվարություններ: Նրա վարչակազմի անենահայտ [illegible] նվաճումը դարձավ սղաճի զսպումը եւ ազգային նոր արժույթի ներմուծումը:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Այն ժամանակ, երբ Անտոնիո Մաչադոն տպագրում էր իր առաջին ստեղծագործությունները, իսկ Գարսիա Լորկան նոր էր պատրաստվում ելնելու Պառնաս, Իսահակյանի անունն արդեն վաղուց ծանոթ էր թե՛ հարազատ Անդրկովկասի խաղաղասերներին, թե՛ Կոստանդնուպոլսի ձկնորսներին և թե՛ Մեծնաքի արհեստավորներին։

ռուսեր բուժման (ի դեմ անօգուտ) մի բան, ինչն էլ ավելի է ծանրացնում նրան հեռացման հարազատ դարձած մենությունը։

1900-ին հարավային Ֆրանսիայի առողջարաններից մեկում նա գրում է իր «Աբասարի տաղերը», իսկ 1903-ին տպագրում է «Տրտում ձայներ» ժողովածուն։ Վերջինս դառնում է Մաչադոյի և Դարիոյի սիրված գիրքը։ «Այժմ ես կարող եմ

1920-ականների կեսերից Իսահակյանը հաստատվում է Մադրիդում, ուր ընտրվում անցնում է հանրապետական կողմը, որից էլ նրան 1936-ին գործուղում են ԱՄՆ, որպես Իսպանիայի մշակութային կցորդ։ Վաշինգտոնում Իսահակյանը ծավալում է լայնածավալ գործունեություն ի նպաստ իսպանացի ժամանակների և փախստականների վիճակի բարելավման։ Հանրապե-

Գրականության անստեր բեռն ուսած նա իր լեռն էր բարձրանում

Դեկտեմբերի 24-ին լրանում է Խուան Ռամոն Խիմենեսի ծննդյան 113-ամյակը

Իսպանիան պատրաստվում է նշելու 35-րդ անգամ նշել իր մեծ բանաստեղծ, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Խուան Ռամոն Խիմենեսի (1881-1958) ծնունդը։ Նրա մասին սպասարկող խորհրդակցություններում զարդարված ու կարդացած դարի սկիզբն ու ավարտը։ Պիրենեյան կղզու ամենատարբեր վայրերից՝ Մալագայից և Սևիլյայից, Մադրիդից և Վալենսիայից, Բարսելոնից, նաև Լատինական Ամերիկայի շատ երկրներից բանաստեղծի բազմաթիվ երկրպագուներ կգլին անգամ կհավաքվեն Անդալուզիայի փոքրիկ Մոգերե քաղաքում, որտեղ 1881-ի դեկտեմբերի 24-ին լույս աշխարհ եկավ Իսպանիայի՝ բերեն ամենահայտնի ձայներ։

Արդարացրած, այն երկու առաջին ժողովածուներ, որոնք բանաստեղծի նոյաքի տարածողն էին դարձել ամենուր, շատով ստիպված էին մնալ անտեր, քանզի 18 ամյա պատանի ընդմիշտ հրաժարվեց նրանցից։ Դրա պատճառը, անշուշտ, պետք է ո՛րոնել ոչ թե բանաստեղծությունների որակի, այլ Խիմենեսի նախասահման խառնվածքի և խորունկ ներապրումների մեջ։ Սակայն հայտնի է՝ ձեռագրերը չեն այրվում, նրանք սովորաբար ծառայում են և այսպես ներկայացնում գալիք բերերգողին։

Բանաստեղծի ժամանակակից, բժիշկ բարեկամին այլ ժամերում ստեղծագործող հանճարեղ Ֆրանց Կաֆկան իր կյանքը չէր անջատում գրականությունից, նույնիսկ ավելի ծայրահեղ. «Այն ամենը, ինչ չի վերաբերում գրականությանը, ես ատում եմ» (Ֆրանց Կաֆկա)։ Որքան հեռու է այս գիտակցումը Խիմենեսի համար։ Գրականությունը նրա համար լոկ անտեր բեռ է, որը նա պատրաստված էր տեղափոխելու այդպես էլ մինչև վերջ չբացահայտված պատճառներով։ Մեր խաչելով այդ լույսը և մեր լինելով այն, նա սիրում էր Լորկային և Մաչադոյին, Ռուբեն Դարիոյին և Ալբերտիին։ Եւ որքան նրան եկան, եկան նույնչափ առաջ, ուշացած առաջ, նրանց վիճակված էր հեռանալ երկրային աշխարհից, վերջին ափերով Խիմենեսին թողնելով իր բերքը (2000 բանաստեղծություններ և հսկայական արձակ) մինչև իսկ 1958-ը ներառյալ։

Առաջին երկու ժողովածուների «աքսորից» հետո, նա վերադառնում է Մոգերե, ուր բանաստեղծին սպասում է նոր հարված՝ հոր մահը։ Հոգեկան խանգարման եզրին գտնվող բանաստեղծը կարիք է զգում եվրա-

նրանց բարեկամություն չմիավորած հասավ. սա մեծ սրտել է...» (Ռուբեն Դարիո)։

Եւ կրկին Խիմենեսը Մոգերեում է։ «Այստեղ ես ավելի մոտ եմ կյան-

տիրոջան անկումից հետո բանաստեղծը հնարավորություն չի գտնում վերադառնալ հայրենիք և զրկված ապրում է ամեն ինչից ազատ ստիպված

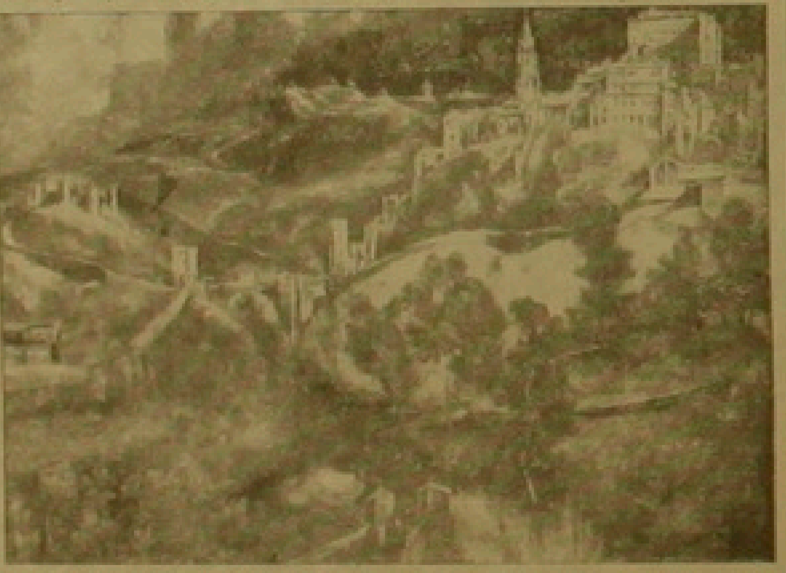

Էլ Գրեկո. Իսպանիայի տեսարան

քին և հետո եմ գրականությունից»։ Այնուամենայնիվ, Անդալուզիայում նա ստեղծում է իր լավագույն գործերը՝ «Պաստառային բալլադներ», «Էլեգիա», «Կախարդական տառապանքներ», «Արձակային մենություն», ծնունդ տալով նոր խոհական ռոմանտիկական հատվածների և ձկնորսների, գետերի և ծառերի, դաշտերի և դեղերի, վարդերի և բույսերի ռոմանտիկայի։

«Ես ամեն անգամ զգում եմ ֆիզիկական հաճույք, երբ գտածին ծնված բառերը փոխարինում եմ ավելորդ բառերով» (Խիմենես)։ Այդպես կոչված «27 թվի սերնդի» շատ ռոմանտիկ եղել էին, որ Խիմենեսի ստեղծագործությունները հայտնություն էին իրենց համար։ Այդպես ոգեշնչվեց Լորկայի հետ։

է լինում բազմաթիվ երկրներ (Կուբա, Պուերտո Ռիկո)։

Վերջ ի վերջո նա բնակություն է հաստատում Մերիլենդում (ԱՄՆ), ուր տպագրում է սակավաթիվ բանաստեղծություններ, սակայն արտաքնապես բարեկեցիկ առօրյան նրան չի հուսադրում. «Ի՞նչ կա այս ճոխության մեջ։ Ես անվերջ իմ հոգու, ծառերի և ծաղկի հետ եմ։ Ամեն գիշեր նայում եմ ծառերին փորձելով գտնել իմ տեղը, բայց չեմ գտնում այն»։

1956-ին բանաստեղծին շնորհվում է Նոբելյան մրցանակ, իսկ երկու տարի անց Խուան Ռամոն Խիմենեսը կնքում է իր մահկանացուն հեռավոր Պուերտո Ռիկոյի Սանտյագո մայրաքաղաքում։

ԱՐԾՎ ԴԱՇՏԻՆՅԱՆ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Գիտական բանաստեղծուհու անդրանիկ ժողովածուն

«Շողեր», այսպես է կոչվում Մեդորա Խաչատրյանի բանաստեղծությունների անդրանիկ ժողովածուն, որը լույս է ընծայել «Անտարես» հրատարակչությունը։ Մինչև ժողովածուի հրատարակումը, նրա բանաստեղծությունները տպագրվել են

«Հայ զորդ», «Գրական թերթ», «Ավանգարդ», «Շիրակի» և «Ոսկեդար» լրագրերում։ Այս ժողովածուն բանաստեղծուհու գրական ստեղծագործությունների ոլորտն է կազմում, որտեղ ամփոփված են հիմնականում հեղինակի վերջին տարիներին գրված բանաստեղծությունները։

Մեդորա Խաչատրյանը ծնվել է 1937 թվականին Իգդավանում, ուսուցչի ընտանիքում։ 1954-ին ավարտել է տեղի թիվ 1 դպրոցը, 1959-ին Երևանի անասնաբուժական-անասնաբուծական ինստիտուտը։

Հետաքրքիր ճանապարհ է անցել Մեդորա Խաչատրյանը։ Մանկությունից սեր ունեի դեպի գիրն ու գրականությունը։ Մեդորայի մասին խոսելիս պետք է ոչ միայն մատնանշել նրա բնատուր շնորհը, այլ նաև աշխատասիրությունը, հայրենիքին օգտակար լինելու հավատն ձգտումն ու նվիրվածությունը։ Այդ է վկայում նրա ինչպես գրական, այնպես էլ գիտական գործունեությունը։

Մեդորա Խաչատրյանի արշին շատ մոտ է իր հայրենի եզերքի պատմությունը, հարազատ ժողովրդի ազգային ավանդույթները, նրա բնաշխարհի հիասքանչ գեղեցկությունը։ Բանաստեղծուհին բերերգողն է ներկայանում իր հարուստ ներաշխարհով, մարդկային բնավորության հմայիչ գծերով, որն ակամայից համակրանք է առաջացնում նրա հանդեպ։ Բարու ու լավի գաղափարն է ներկայացնում հեղինակը իր բանաստեղծություններում։ Նա անտարբեր չէ առօրյա իրադարձություններին ու մեր օրերի դժվարություններին, համբերությամբ գալին սրծագանքում է։ Մեդորա Խաչատրյանը հեղինակ է նաև բազմաթիվ պատմվածքների ու հուշագրությունների։

Բանաստեղծությունների «Շողեր» ժողովածուն հեղինակը նվիրել է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում և Արցախի ազգային ազատագրական պայքարում մարտնչած և զոհված հերոս հայորդիների հիշատակին։

Հեղինակը ծավալել է նաև գիտական լուրջ գործունեություն։ Իր բնագավառում գիտությունների դոկտորի աստիճանով նա հանրապետությունում առայժմ միակ կինն է։ Ավելի քան 50 գիտական աշխատությունների և մի շարք գյուտերի հեղինակ է։

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Լուսանկարները ընտրապայքարում մեծ դեր են խաղում

Նյու Յորքի հանրահայտ Արդի արվեստի թանգարանում բացված «Ամերի

Քաղաքագլուխ Գարդիան նորածին գրկած

կացի քաղաքագետներ» ցուցահանդեսը, համաձայն «Էկոնոմիստ» հանդեսի դեկտեմբերի 9-ի համարի, պատմում է այն մասին, թե նույնիսկ անձնական կյանքը պատկերող վաղեմի նկարները երբեմն մեծ դեր են խաղացել քաղաքականության մեջ։ Բաց մացված եւ խանութներում վաճառքի հանված Աբրահամ Լինքոլնի այցետոմսը, օրինակ, իր նկարով 1870 թվականին նախագահական ընտրությունների օրերին, մեծապես նպաստել է նրա ժողովրդականության աճին։ Թանգարանում ներկայացված հետաքրքիր նկարների շարքին են Հարի Տրումենի նկարը՝ դաշնամուր նվագելիս, Կելվին Կուլիջինը՝ գլխին կարմիր հնդկացիների հատուկ հանդերձանք եւ մեկ ուրիշ տեղ՝ բեյսբոլ խաղալիս, 1944-48 թվականների հանրապետական կուսակցության կողմից թեկնածու Թոմաս Դյուիինը՝ գյուղական ֆերմայում կովերին «ստուգելիս», Ռիչարդ Նիքսոնինը՝ խոհանոցի կրծին հարվածելիս, 30-ական թվականների Նյու Յորքի քաղաքապետ Ֆիորելլա լա Գարդիայինը՝ փոքրիկ նորածին գրկած եւ այլն։

Քաղաքագետների մեծամասնությունը ժամանակին օգտագործել են այդ նկարները իրենց՝ որպես «հասարակ ժողովրդի ծոցից ելած անձնավորություններ» ներկայացնելու համար։ Եւ անշուշտ, հաջողության հասել են։

Հ.Օ.

ԿԻՆՈԱՇԽԱՐՀ

Վախճանվեց Ջան Մարիա Վոլոնտեն

Հունաստանի Ֆլորինա քաղաքում, ուր նա գտնվում էր իր նոր ֆիլմի նկարահանումների համար, 61 տարեկան հասակում սրտի հանկարծակի կաթվածից վախճանվեց իտալացի հայտնի կինոդերասան Ջան Մարիա Վոլոնտեն, որի խիզախ, ծախսերով ու ղեկավարության հետ կապված ռեժիսորների ծառայությունները կինոյում բավական մեծ աղմուկ են առաջացրել ինչպես Իտալիայում, այնպես էլ այլազգի հանդիսականների շրջանում, հաղորդում է «Ազգ» հանդեսն իր դեկտեմբերի 19-ի համարում։

Նրա ուժեղ դրամատիզմը եւ հուզականությունն առանձնապես դրսեւորվեց ռեժիսոր Էլիո Պետրիի մեջ ծանոթ «Հետաքննություն ոչ մի քաղաքացու կասկածից վեր» գործով (1973) կինոնկարում, որտեղ նա հանդես էր եկել գլխավոր հերոսի դերում, իր կողքին ունենալով քաղաքական

Ինչ Ֆլորինա Բոլկանին, որին մեր հանդիսատեսը գիտի իտալական բազմաթանոց «Ճոխարեջը» ֆիլմից

Այնտեղ նա կատարում է կոմունիստ Օլգա Կամասյանի դերը։

Վոլոնտեն ծնվել է 1933-ին, Միլանում (Իտալիա)։ Ավարտել է Հռոմի Ազգային դրամատիկական ակադեմիան։ Սկզբնական շրջանում հանդես է եկել որպես թատրոնի դերասան։ Կատարել է դերեր Դոստոևսկու «Ապուշը» և Շեքսպիրի «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» պիեսներում։ Սկսել է նկարահանվել 1960 ական թվականներին՝ որպես խաղընկեր ունենալով Քլինթ Իսթվուդին, Սերջիո Լեոնեի «Մի բուռ դոլլարներ» (1964) եւ «Հանուն մի քանի հավելյալ դոլլարի» (1965) կինոնկարներում։ Այնուհետ գլխավոր դերեր է կատարել նաեւ ռեժիսորներ Ջուլիանո Մոնտալդոյի, Ֆրանչեսկո Ռոզիի եւ Էլիո Պետրիի ֆիլմերում։ Հրապարակախոս գուցակ ցել է իր անձնական հայացքները կինոնկարներում ստանձնած իր կերպարների հայացքների հետ։

Հ.Օ.

ԽՆԴԻՐ

«Գրողների տունը ժամանակավոր զինապահեստ է»

Մեր թերթի ընթերցողներն արդեն տեղյակ են, որ մտավախությամբ 3 տարի առաջ «Հայ գրողների» պատմական կառուցումների և ռազմական բյուջե միջոցով ներխուժել էին Երևանի գրողների տան ռեստորանային իրենց հասանելի անձնական իրեր։ Հայաստանի գրողների միության բանավոր և գրավոր բազմաթիվ բողոքները անպատասխան էին մնացել։

Այս խնդրի առնչությամբ մեր հարցմանն ի պատասխան Հայաստանի գրողների 300 հոգանոց միության նախագահ Ռաֆիկ Դավոյանն եկել տեղեկացրեց, որ «Գրողների տունը ժամանակավոր զինապահեստ է։ Գերագույն խորհրդի հրավական հարցերի հանձնաժողովին, ինչպես նաև ԳԽ նախագահին դիմել էինք, որ իրենց հեղինակությամբ սահմանեն Պետարխիվական առօրինի ուրուսկի բերկանելու նպատակով։ Հանձնաժողովն իր եզրակացությունն ուղարկել է համապատասխան դատախազություն։ Ըստ Գերագույն խորհրդից ստացված գրության, 20 օրվա ընթացքում ԳԽ-ի դիմումին դատախազությունը պետք պատասխանի սա»։

digitised by A.R.A.R.@

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Մարզական զարմանալի երկարակեցություն

Ֆորմեն-Թայսոն` 20-րդ դարի մրցամարտ

ԳԵՎՈՐԳ ԱՍԼԱՆՅԱՆ,
Վաշինգտոն, Ֆրանսիա

Բռնցքամարտը ոչ միայն զարմանալի, այլև անկանխատեսելի է, որ 46 տարեկան հասակում հնարավոր լինի նվաճել պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի ծանր քաշի աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Բայց դա հաջողվեց Ջորջ Ֆորմենին, որը 20 տարի առաջ լեգենդար Մուհամեդ Ալիին (Կասիուս Քլեյ) պարտվելուց հետո նորից ռինգ վերադարձավ և 10-րդ ռաունդում, հաղթելով հավանաբար զգալիորեն տարիքով Մայքլ Մուրերին, կրկին նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Դա բացառիկ սխրանք է, մարզական զարմանալի երկարակեցություն և ինքնատիպ ռեկորդ բռնցքամարտի պատմության ընթացքում: Արդեն խոսակցություններ են գնում, որ 1995 թվականի վերջերին պետք է կայանա Ջորջ Ֆորմեն-Մայք Թայսոն հանդիպումը, որն արդեն համարում են 20-րդ դարի ամենակարևոր մարտը: Աշխարհի նախկին չեմպիոն Մայք Թայսոնը, որը բռնաբարության մեղքով դատապարտվել է 6 տարվա ազատազրկման, ազատ պետք է արձակվի գալիք տարի: Լաս Վեգասի MGM Grand հյուրանոց կազինոյում, որը պատկանում է հայազգի միլիարդատեր բարերար Քըրք Քըրքորյանին, և որն ունի 5005 ննջասենյակներ ու 15000 նստատեղով խոշոր մարզադահլիճ, Բիգ Ջորջը (Ֆորմենին այդպես են անվանում) պատմական մարտ վարեց և վերստին տիրացավ աշխարհի առաջին բռնցքամարտիկի կոչմանը:

«Անհավատալի է», բացականչում էին ռինգի շուրջը հավաքված լրագրողները ու մարզասերները: Հաղթանակից հազիվ տիրապետած և ռինգի անկյունում ծնկի իջած իր կարմիր շորտով, որը մեջ 20 տարի առաջ հագել էր բռնցքամարտի այնժամի տիտանների, ինչպիսիք էին Ֆրեզերը, Նորթոնը, Մուհամեդ Ալին, Ֆորմենն աղոթում էր:

Լեգենդար բռնցքամարտիկն իր պրոֆեսիոնալ կարիերան սկսել է 1969 թվի հունիսի 23-ին Նյու Յորքում կայացած մենամարտով: Դրանից մեկ տարի առաջ Մեխիկոյի օլիմպիական խաղերի եզրափակիչ-

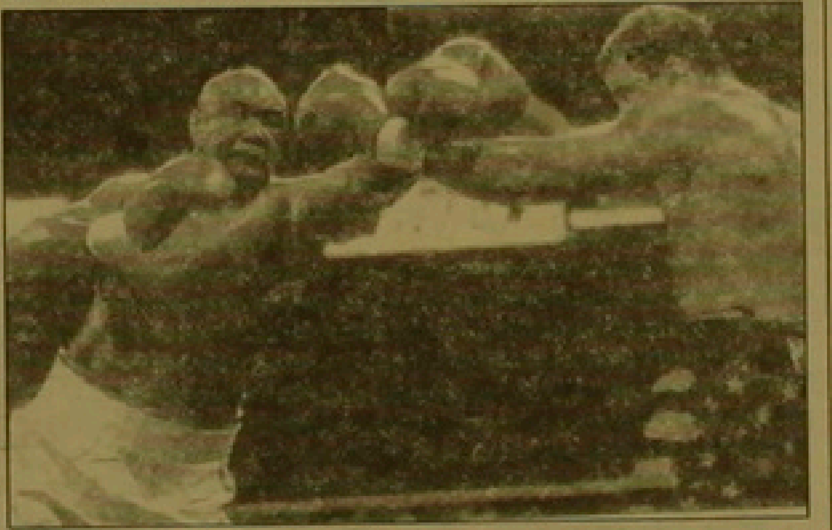

յում Ջորջ Ֆորմենը` հաղթելով ԽՍՀՄ հավաքականի անդամ Չեպուլիսին, նվաճեց ծանր քաշի օլիմպիական չեմպիոնի կոչումը: 1973 թ. հունվարի 22-ին Կինգստոնում (Ջամայկա) տեղի ունեցած վճռական մենամարտի 2-րդ ռաունդում նոկաուտի ենթարկելով Ջո Ֆրեզերին` Ջորջ Ֆորմենը տիրացավ նաև պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկների աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին: Նույն մրցաշրջանում Ջորջ Ֆորմենը Տոկիոյում Ժոզե Ռոմանի հետ մենամարտում պաշտպանում է աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: 1973 թ. մարտի 25-ին Կարակասում (Վենեսուելա) տեղի ունեցած մենամարտի 2-րդ ռաունդում նույնպես Ֆորմենը նոկաուտի է ենթարկում Կեն Նորթոնին: Բայց 1974 թ. հոկտեմբերի 30-ին Կինշասում (Զաիր) տեղի ունեցած մենամարտի 8-րդ ռաունդում պարտվում է բոլոր ժամանակների աշխարհի ու ժամանակակից ուժեղագույն բռնցքամարտիկին Մուհամեդ Ալիին: 1977 թ. մի շարք պարտություններից հետո Ֆորմենը հեռանում է բռնցքամարտից: Նա հայտարարում է, որ Հիսուս Քրիստոսին տեսել է իր ննջասենյակում և ուզում է իր կյանքը նվիրել Աստծուն:

1987 թ. մարտի 8-ին Ջորջ Ֆորմենն այնուամենայնիվ ռինգ է վերադառնում և իր ետևից շահում 24 մարտ: 1991-ին աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար մենամարտում Աթլանտիկ-սիթիում նա պարտվում է Էվանդեր Հոլիֆիլդին:

Ջո Ֆրեզերը Տեխասի նահանգի իր հարուստ ագարակում զբաղվում է եկեղեցական քրիստոնեական գործերով, ժողովրդին խրատելով Հիսուս Քրիստոսի ճանապարհը: Նա միաժամանակ զբաղվում է համբուրգեր կամ պիցցա: Շատ անգամ Ջորջ Ֆորմենը հեռուստատեսությամբ մեկնաբանել է բռնցքամարտի հանդիպումները: Մասնավորապես, այս տարվա ապրիլին նա վարում էր աշխարհի առաջնության Հոլիֆիլդ-Մուրեր երկրորդ մենամարտի հեռուստառեպորտաժը: Ջորջ Ֆորմենը պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած 77 հանդիպումներից 73-ը շահել է, որոնցից 68-ը` ժամկետից շուտ:

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ով` որքան

10. «Վան» (Երևան)` 25 (34)

Վաղարշակ Շահնազարյան` 26(64), Դավիթ Խաչատրյան` 1(2), Մկրտիչ Մկրտչյան` 1(6), Մհեր Գասպարյան` 26(2), Արմեն Առաքելյան` 25(1), Գոռ Դավթյան` 25, Գեղամ Դավթյան` 24, Սերոժան Խոսմարյան` 16(1), Գեղամ Վարդանյան` 6, Գագիկ Հովհաննիսյան` 5, Հովիկ Գևորգյան` 4, Գագիկ Սիմոնյան` 28(6), Արա Սարոյան` 28(3), Արամ Դավթյան` 25, Արայիկ Սարկիսյան` 24(3), Արամ Գալստյան` 13, Համլետ Սարոյան` 9, Արմեն Հովհաննիսյան` 8, Սամվել Բաբայան` 26(8), Հովհաննես Անտոնյան` 17(1), Կարեն Խաչատրյան` 11, Արա Եվդոկիմով` 10(6), Արա Ղազարյան` 9, Արթուր Իգիթյան` 3(1), Սամվել Ղազարյան` 3: Մեկական գոլ դարպասը սեփական դարպասն են խփել Հ. Մանուկյանը («Արարատ») ու Կ. Դոխոյանը (ԳՍՄ ՖԻՄԱ):

11. «Զանգեզուր» (Գորիս)` 28 (22)

Արմեն Միրզոյան` 22 (45), Սուրիկ Սայիլյան` 5 (25), Սարաս Մկրտչյան` 1(4) Արթուր Ստեփանյան` 23, Արմեն Ղազարյան` 22 (1), Արամ Դարբինյան` 19, Արմեն Ղազարյան` 18, Սամվել Մկրտչյան` 13, Գուրգեն Խաչատրյան` 10, Վրեժ Դավթյան` 9, Արթուր Գրիգորյան` 6, Աղաս Մանդասարյան` 3, Հակոբ Հայրապետյան` 2, Արամայիս Աբրահամյան` 26 (1), Ջիվան էլյազյան` 26 (1), Արթուր Ասլանյան` 25 (1), Արարատ Ավանեսյան` 24, Արտակ Հովհաննիսյան` 22 (1), Արթուր Ղազարյան` 8 (2), Արմեն Մանդասարյան` 1, Արամ Խաչիկյան` 1, Հայկ Դավթյան` 1, Արամայիս Խաչքանյան` 1, Արթուր Մանուկյան` 25 (12), Արայիկ Ղասումյան` 17 (3), Ավետիք Սարգսյան` 9, Վիտալի Մինասյան` 6, Կարեն Ոսկանյան` 1:

12. «Նաիրիս» (Երևան)` 29(22)

Արա Ղազարյան` 28(43), Մհեր Զուլալյան` 1, Արթուր Մկրտչյան` 26(1), Վաղարշակ Մանուկյան` 25, Աղվան Բաղդասարյան` 24, Աշոտ Պետրոսյան` 18, Աշոտ Ափոյան` 17, Կարեն Սիմոնյան` 11(1), Միհրան Ջելեբյան` 5, Կորյուն Դոխոյան` 4, Խաչիկ Թորիկյան` 3, Հովհաննես Նիկողոսյան` 2, Արթուր Մինասյան` 2, Զոհրապ Նիազյան` 28(1), Արմեն Սահակյան` 28(4), Արմեն Գուլամբարյան` 17, Արա Այվազյան` 13(1), Նվեր Խաչատրյան` 12(5), Արմեն Գևորգյան` 11(1), Եղգար Ներսիսյան` 4, Հրանտ Գրիգորյան` 1, Արսեն Եղիազարյան` 17(3), Արա Հովհաննիսյան` 16, Գոռ Հովհաննիսյան` 13(2), Մարտին Ջելեբյան` 11(1), Արթուր Իգիթյան` 11, Մարտին Սարգսյան` 8(1), Կարեն Կարապետյան` 1, Ալեքսան Դասաքողյան` 1: Մեկ գնդակ սեփական դարպասն է խփել Ա. Կիրակոսյանը (ԳՍՄ ՖԻՄԱ)

Պատրաստեց
ԳԱԳԻԿ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆԸ:

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Լենդլը հեռանում է մեծ թենիսից

Թենիսի վետերան Իվան Լենդլը, որը պրոֆեսիոնալ թենիսում ավելի շատ գումար է շահել, քան որևէ մեկը, հայտարարեց, որ հեռանում է թենիսից:

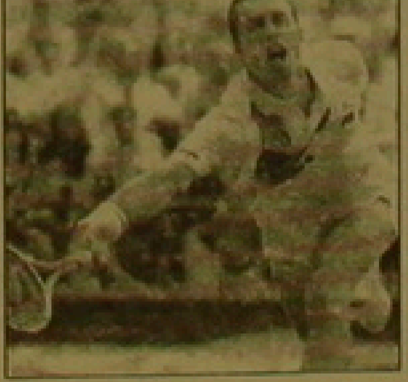

Պատճառը, որն ստիպեց թենիսիստին թողնել մեծ սպորտը, վաղուց խանգարող մեջքի վնասվածքն է: Հիվանդությունը բարդացավ այս տարվա փետրվարին: Բուժումը ոչ թեթևություն բերեց Լենդլին, բայց հետո կրկին վրա հասավ ճգնաժամը: «Ես չէի կարծում, որ պետք է հեռանամ այսպես, բայց վստահ եմ, որ եկել է ժամանակը հրաժեշտ տալ մի խաղի, որը սիրում եմ», հայտարարեց Լենդլը:

ԵՎՐՈՊԱ-96

Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարերի 1995 թ. խաղացանկ

1-ին խումբ

Ֆրանսիա, Ռումինիա, Լեհաստան, Իսրայել, Սլովակիա, Ադրբեջան

29.03. Ռումինիա-Լեհաստան
Իսրայել-Ֆրանսիա
Սլովակիա-Ադրբեջան

26.04. Ֆրանսիա-Սլովակիա
Լեհաստան-Իսրայել
Ադրբեջան-Ռումինիա

07.06. Լեհաստան-Սլովակիա
Ռումինիա-Իսրայել

16.08. Ֆրանսիա-Լեհաստան
Ադրբեջան-Սլովակիա

06.09. Ֆրանսիա-Ադրբեջան
Սլովակիա-Իսրայել
Լեհաստան-Ռումինիա

11.10. Ռումինիա-Ֆրանսիա
Իսրայել-Ադրբեջան
Սլովակիա-Ադրբեջան

15.11. Սլովակիա-Ռումինիա
Ադրբեջան-Լեհաստան
Ֆրանսիա-Իսրայել

2-րդ խումբ

Դանիա, Իսպանիա, Բելգիա, Մակեդոնիա, Կիպրոս, Հայաստան

29.03. Իսպանիա-Բելգիա
Կիպրոս-Դանիա

26.04. Հայաստան-Իսպանիա
Բելգիա-Կիպրոս
Դանիա-Մակեդոնիա

10.05. Հայաստան-Մակեդոնիա

07.06. Դանիա-Կիպրոս
Մակեդոնիա-Բելգիա
Իսպանիա-Հայաստան

16.08. Հայաստան-Դանիա

06.09. Բելգիա-Դանիա
Իսպանիա-Կիպրոս
Մակեդոնիա-Հայաստան

07.10. Հայաստան-Բելգիա

11.10. Դանիա-Իսպանիա
Կիպրոս-Մակեդոնիա

15.11. Իսպանիա-Մակեդոնիա
Կիպրոս-Բելգիա
Դանիա-Հայաստան

3-րդ խումբ

Շվեցիա, Շվեյցարիա, Հունգարիա, Իսլանդիա, Թուրքիա

29.03. Թուրքիա-Շվեդիա
Հունգարիա-Շվեյցարիա

26.04. Հունգարիա-Շվեդիա
Շվեյցարիա-Թուրքիա

01.06. Շվեդիա-Իսլանդիա

11.06. Իսլանդիա-Հունգարիա

16.08. Իսլանդիա-Շվեյցարիա

06.09. Շվեդիա-Շվեյցարիա
Թուրքիա-Հունգարիա

11.10. Շվեյցարիա-Հունգարիա
Իսլանդիա-Թուրքիա

11.11. Հունգարիա-Իսլանդիա

15.11. Շվեդիա-Թուրքիա

4-րդ խումբ

Իտալիա, Ուկրաինա, Խորվաթիա, Լիտվա, Էստոնիա, Սլովենիա

25.03. Իտալիա-Էստոնիա
Խորվաթիա-Ուկրաինա

29.03. Սլովենիա-Էստոնիա
Ուկրաինա-Իտալիա
Լիտվա-Խորվաթիա

26.04. Լիտվա-Իտալիա
Խորվաթիա-Սլովենիա
Էստոնիա-Ուկրաինա

07.06. Լիտվա-Սլովենիա

11.06. Էստոնիա-Սլովենիա
Ուկրաինա-Խորվաթիա

16.08. Էստոնիա-Լիտվա

03.09. Խորվաթիա-Էստոնիա

06.09. Իտալիա-Սլովենիա
Լիտվա-Ուկրաինա

08.10. Խորվաթիա-Իտալիա

11.10. Սլովենիա-Ուկրաինա
Լիտվա-Էստոնիա

11.11. Իտալիա-Ուկրաինա

15.11. Սլովենիա-Խորվաթիա
Իտալիա-Լիտվա

5-րդ խումբ

Հոլանդիա, Նորվեգիա, Չեխիա, Բելառուս, Մալթա, Լյուքսեմբուրգ

22.02. Մալթա-Լյուքսեմբուրգ

29.03. Չեխիա-Բելառուս
Լյուքսեմբուրգ-Նորվեգիա
Հոլանդիա-Մալթա

26.04. Բելառուս-Մալթա
Չեխիա-Հոլանդիա
Նորվեգիա-Լյուքսեմբուրգ

07.06. Բելառուս-Հոլանդիա
Լյուքսեմբուրգ-Չեխիա
Նորվեգիա-Մալթա

16.08. Նորվեգիա-Չեխիա

06.09. Չեխիա-Նորվեգիա
Լյուքսեմբուրգ-Մալթա
Հոլանդիա-Բելառուս

07.10. Բելառուս-Չեխիա

08.10. Մալթա-Հոլանդիա

11.10. Լյուքսեմբուրգ-Բելառուս

12.11. Մալթա-Բելառուս

15.11. Չեխիա-Լյուքսեմբուրգ
Հոլանդիա-Նորվեգիա

6-րդ խումբ

Իռլանդիա, Հյուս. Իռլանդիա, Պորտուգալիա, Ավստրիա, Լատվիա, Լիխտենշտեյն

29.03. Իռլանդիա-Հս. Իռլանդիա
Ավստրիա-Լատվիա

26.04. Իռլանդիա-Պորտուգալիա
Լատվիա-Հյուս. Իռլանդիա
Ավստրիա-Լիխտենշտեյն

03.06. Պորտուգալիա-Լատվիա

04.06. Լիխտենշտեյն-Իռլանդիա

07.06. Հյուս. Իռլանդիա-Լատվիա

11.06. Իռլանդիա-Ավստրիա

15.08. Լիխտենշտեյն-Պորտուգալիա

16.08. Լատվիա-Ավստրիա

03.09. Պորտուգալիա-Հս. Իռլանդիա

06.09. Ավստրիա-Իռլանդիա
Լատվիա-Լիխտենշտեյն

11.10. Իռլանդիա-Լատվիա
Ավստրիա-Պորտուգալիա
Լիխտենշտեյն-Հս. Իռլանդիա

15.11. Պորտուգալիա-Իռլանդիա
Հս. Իռլանդիա-Ավստրիա

7-րդ խումբ

Գերմանիա, Ուելս, Բուլղարիա, Վրաստան, Ալբանիա, Մոլդովա

29.03. Վրաստան-Գերմանիա
Բուլղարիա-Ուելս
Ալբանիա-Մոլդովա

26.04. Գերմանիա-Ուելս
Մոլդովա-Բուլղարիա
Վրաստան-Ալբանիա

07.06. Բուլղարիա-Գերմանիա
Ուելս-Վրաստան
Մոլդովա-Ալբանիա

06.09. Գերմանիա-Վրաստան
Ուելս-Մոլդովա
Ալբանիա-Բուլղարիա

07.10. Բուլղարիա-Ալբանիա

08.10. Գերմանիա-Մոլդովա

11.10. Ուելս-Գերմանիա
Վրաստան-Բուլղարիա

15.11. Գերմանիա-Բուլղարիա
Ալբանիա-Ուելս
Մոլդովա-Վրաստան

8-րդ խումբ

Ռուսաստան, Հունաստան, Շոտլանդիա, Ֆինլանդիա, Ֆարերյան կղզիներ, Սան Մարինո

29.03. Ռուսաստան-Շոտլանդիա
Սան Մարինո-Ֆինլանդիա

26.04. Սան Մարինո-Շոտլանդիա
Հունաստան-Ռուսաստան
Ֆարերյան կղզ.-Ֆինլանդիա

06.05. Ռուսաստան-Ֆարերյան կղզ.

07.06. Ֆարերյան կղզ.-Շոտլանդիա
Սան Մարինո-Ռուսաստան

11.06. Ֆինլանդիա-Հունաստան

16.08. Շոտլանդիա-Հունաստան
Ֆինլանդիա-Ռուսաստան
Ֆարերյան կղզ.-Սան Մարինո

06.09. Շոտլանդիա-Ֆինլանդիա
Ֆարերյան կղզ.-Ռուսաստան
Սան Մարինո-Հունաստան

11.10. Ռուսաստան-Վրաստան
Շոտլանդիա-Ֆարերյան կղզ.

15.11. Շոտլանդիա-Սան Մարինո
Ռուսաստան-Ֆինլանդիա
Հունաստան-Ֆարերյան կղզ.

Բաժինը վարում է
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Օրվա հետքերով

ԵՎՐԱՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիայի անդամակցությունը մերժված

Եվրամիությունը հերթական սառը ցնցուղ հասցրեց Անկարային, կրկին ենթարկելով Թուրքիային մաքսային միության մաքսային սառույց ընդունելու հարցի քննարկումը: Դեկտեմբերի 19-ին Բրյուսելում ԵՄ և Թուրքիայի ներկայացուցչի միջև կայացած հանդիպումից հետո կազմակերպված մամուլի ասուլիսում Գերմանիայի արտաքին գործերի նախարար Կլաուս Կինկելը հայտարարեց, որ հարցը կվերանայվի միայն 1995 թ. մարտի 6-ին, փոփոխման նոր ալիք առաջացնելով Թուրքիայում:

Այս հարցը վերջին ամիսներին ծեծված թեմա է քաղաքական հարթակներում: Կար ամենայն հավանական ծրագրեր ու համապատասխան պետական կարգերներ 1995 թ. հունվարի 1-ից նոր մաքսային ռեժիմի անցնելու՝ նախապատրաստական աշխատանքներ էին տարվում: Սակայն պարզվեց, որ իրադարձություններն ժամանակից առաջ էին անցել: Եւ ռեակցիաները, որն այդքան էլ չէր Թուրքիայի հետ հարաբերությունների ավելի բարձր մակարդակով կառուցելու, սակայն առերես սպասելի է Անկարային, մաքսային միության հարցում նա ձգտեց և օգտագործել իր ծանր հրետանին՝ Հունաստանին: Լինելով միության համահեղինակ անդամ, Աթենքն անդամության օգտվելու է անդամակցության հարցում իր վետոյի իրավունքից, հաշվի առնելով Անկարայի հետ հարաբերություններում Կիպրոսի և Էգեյան ծովի հարցերը: Թուրքիայի մաքսային միությանը Հունաստանի նեղսրտին զգոնության շեղի մասին պահանջների իրավունքների պաշտպանության պատասխանով և այլն: Իսկ Եվրոպական ԽՍՀ կառավարության խորհրդարանական խորհրդակցության անդամների պատասխանատվության ու օգտագործման զրկանքերը, որը Թուրքիայում մարդու և ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների, ինչպես նաև ժողովրդավարության սկզբունքների կոպիտ խախտում էր, հավելել ըն յուրաքանչյուր բնդունելից համապատասխան հաստատության կողմից: Դեկտեմբերի սկզբներին Եվրամիության Էսսենում կայացած գագաթաժողովը, նույն ամենևայն վերահսկման հաճախ զգացմունքներ: Թուրքիայի մաքսային միության մասին սառույցի մեջ թե զգուշացմանը հարցը հետաձգեց նույն ամսվա 19-ին Բրյուսելում կայանալիք արտաքին գործերի նախարարների հանդիպմանը: Ինչպես Էսսենի նախաժողովը նոր խոստում, այնպես էլ Թուրքիայի գլխավոր բանակցողների մեջ ընդգծում եղավ Հունաստանի, որի անդամավարձերով Թուրքիան զրկվեց մաքսային միության սառույցի մեջ հանձնելու մեկնարկը (գոնե մինչ ապագայում) հնարավորությունից:

Ս. Ք.

Վարազի տարին հաջող կլինի Եղցինի համար

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՏՐ-ԻՆՏԵՐՖԱՔՍ: Աստղագետ սլայան կասը վարազի տարին կլինի անհաջող կամ ու կմնան օգնելականության հաջողական, եթե բոլոր կլինեն կաղնից անշնորհյակնեսառ]: Իշխանության նոր ձևավորված վարչակազմ և օրենսդրական միջոցառումներ նախագահներին բաղկ կտրել հետ առանձնակի փոփոխություններ և դրամի հաջողության մեծացում նոր նախապատրաստ Աստղերի խոստովանությամբ կանխատեսում առեղ դեկտեմբերի 21-ի մամուլի ասուլիսում Ռուսաստանի սոցիալ-դեմոկրատական քննարկումների վերջին գտնվող ամենահայտնի «Աստրոլոգ» տեղեկագրի գլխավոր խմբագիր Վլադիմիր Կոզինը: Պատասխանելով այն հարցին, թե 1995 թ. ինչ է սպասում Բորիս Ելցինին, նա նշեց, որ վարազի տարին հաջող կլինի նախագահի համար, քանի որ աստղերից շատերը կլինեն անհատական: Բորիս Ելցինը ծնվել է 1931 թ., որը այծի տարի էր: Իսկ այծերը նույն տարի հաջող կլինեն: Կարևորն այն է, որ հաջողությունից նրանց գլուխը չպտտվի, ընդգծեց աստղագուշակը:

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

Կոմիտասի պողոտայում երկու սենյականոց բնակարանս երկու սենյականոց մեկ սենյականոց բնակարանս եղա և մեկ սենյականոց բնակարանների հետ: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 25.01.59 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Լուծարվել է «ԼՐՄ» փոխառարար առևտրական ձեռնարկությունը:

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց
բնակարան
քաղաքի
կենտրոնում կամ
մետրոյի
«Բարեկամություն»
և «Սասունցի
Դավիթ»
կայարանների
շրջակայքում:
Զանգահարել՝
58.18.41, 63.71.66

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
A STYLE
ORIGINAL DESIGN
ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ
Մեր հասցեն՝ Երևան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

Հայոց աշխարհի մեծին ու փոքրին

Դեկտեմբերի 25-ին Հայաստանի գեղարվեստի կենտրոնում կկազմակերպվի աշխարհի ամենագեղեցիկ բալ-երը... Բալը նաև, որի համար բոլոր են մանուկների մրցույթը և մեր ազգային տոնակատարություն, որ «Զանգու» ՍՊԸ-ն հովանավորում է մանկական երեկոյթը: Շնորհելի, սիրելի երեխաներին, դեկտեմբերի 25-ին, ժամը 12:17-ը մեզ սպասում են բալում ու նվերներ, ազգային տոնական ծաշասեղաններ, ամենայն կյանքում առաջնորդության «տոնի» բանալի՝ վերջ մեծացում: Մեր նոր հյուրասիրում ունենք մի ամբողջ բարդում վերածվելու հնարավորություն: Ժամը 17-ին խաղերի և հյուրասիրության: Մուտքը ազատ՝ բոլոր ցանկացողների համար:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

77 գյուղատնտեսության նախարարությունը հայտարարում է մրցույթ ռուսական համակարգերի ցուցատների մատակարարման կազմակերպման, ինչպես նաև սյանարկումների կենդանի և մեխանիկական տեղակայումների վերանորոգման-վերակառուցման աշխատանքների կատարման համար: Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է մինչև 1995 թ. հունվարի 5-ը ներկայացնել աշխատանքներ կատարելու համար ձեռնարկության հնարավորությունները, փորձը, մեխանիզմների ցանկը, բանվորական ուժի հանակը և որակավորումը: Մանրամասներին ծանոթանալու համար դիմել Հանրապետության հրապարակ 2 Գյուղնախարարություն, ջրային տնտեսության գլխավոր վարչություն, թիվ 727 սենյակ: Հեռախոս՝ 52 58 12

ՈՐՈՆՈՒՄ

Աշոտ Տիգրանի Ադամյանը, որ ծնվել է 1991 թ. մայիսի 13-ին, տառապում է ծանր հիվանդությամբ: Նրա բուժումը հնարավոր է միայն արտերկրում: Այդ նպատակով Հայխնայբանկի Երևանի քաղաքի Սպանդարյան բաժանմունքի N 164608 հաշվում, կոդ՝ 370101608, հաշվի համարը՝ 600161001, բացվել է անձնական հաշիվ՝ 114686:

Փոքրիկ Աշոտի կյանքի փրկությամբ մտահոգված մարդիկ կարող են իրենց նպաստը բերել այդ մարդասիրական գործին:

Ծննդյան տոների ամանորի
գեղեցիկ հեքիաթային
անակնկալներ.

ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ
A STYLE 581841

«ԱՆՆԱ-85»
տուրիստական ֆիրման առաջարկում է
· Հունաստան · Թուրքիա · Սիրիա · Բուլղարիա · Լեհաստան · Ռումինիա ·
· Գերմանիա · Բելգիա · Հոլանդիա · Լյուքսեմբուրգ · Շվեյցարիա ·
· Ավստրիա · Սլովակիա · Չեխիա · Դանիա · Ավստրիա · Իտալիա ·
· Իսպանիա · Արգենտինա · Բրազիլիա · Ուրուգվայ ·
երթուղիներով հաճելի շրջագայություն
Ֆիրման ձևակերպում է նաև աշխարհի ցանկացած երկրի համար արտասահմանյան անձնագրեր և փաստաթղթեր:
Մեր հասցեն՝ Ե. Քոչարի 11 շենք, 1-ին հարկ, թիվ 1 և 2 սենյակներ («Ռիգա» դաստրոնոմի կողքը): Հեռախոսներ՝ 55 80 36 և 55 45 24

SARTARABAD
Company LTD
ՆՈՐ ՏԱՐՎԱ ԵՎ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ՀԱՃԵԼԻ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ
ՕԴԻԴ-ՉՎԵՐԹՈՎ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ
7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ, օրական 2 անգամ
14 օրով, առանց հյուրանոց.
Մուտքի վիզաների և փաստաթղթերի ձևակերպումը Մոսկվայում:
Հանրապետության հրապարակ, Նալբանդյան 20,
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով
A STYLE 581841

«Հայաստանի» հրատարակչության տպարան — Երևան 23, Արշակունյաց 2 — Գրանցման թիվ 65 — Պատվեր 69149 — Հանձնված 1943 — Տպաքանակը 5000 — Ստորագրված է տպագրության 22.12.1994 — Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@